

དམ་ཚེས་དགོངས་པ་ཡང་ཟབ་ལས། ཅ་གསུམ་རྫོགས་རིམ་དུག་ལྡ་ལམ་འབྱེད་གྱི་འགྲེལ་བསྟུས་
ཡེ་ཤེས་འོད་ལྡན་འབར་བའི་ཐེག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

SPHERE OF THE BLAZING FIVE-COLORED LIGHT OF PRIMORDIAL WISDOM

A Concise Commentary on the
Completion Stage of the Three Roots Taking the Five Poisons onto the Path
From the *Innermost Profound Realization of the Sublime Dharma*

By Lamchen Gyalpo Rinpoche

Translation Copyright © 2023 by Eric Fry-Miller. All rights reserved.

www.buddhavisions.com

བ་མོ་གུ་རུ། །རང་བཞིན་སྒོམ་པ་ཀུན་གྲུལ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་མཉམ་གསལ། །སྤངས་ཏྟོགས་ཡོན་ཏན་ཆ་རྫོགས་ལམ་མཐར་
 ཕྱིན། །མཐུན་བཅའི་ཉིན་བྱེད་གདུལ་བྱར་ཐུགས་རྗེའི་བདག། །ཐུབ་དབང་གུ་རུ་དོ་རྗེ་འཆང་དེས་སྦྱོར། །རྒྱལ་
 བསྟན་ལུང་ཏྟོགས་ཐུགས་ཀྱི་དཔལ་ལེར་འབྲིལ། །བཤད་སྐྱབ་རིན་འབྱུང་རྒྱལ་སྤང་ཆེར་གཡོ་བས། །སྲིད་
 ཞིའི་ལེགས་ཚོགས་འབྱུང་གནས་འཇིག་རྟེན་མགོན། །བསམ་བཞིན་སྲིད་བཟུང་གཏེར་འབྲིན་རྒྱའི་
 ཞབས། །འབྲི་བསྟན་ལང་ཚོ་གསར་པའི་སྐྱེད་མེད་ལ། །ཉམས་ལེན་རོལ་སྐྱེགས་དོམས་པ་སྟོན་མང་
 ཡང་། །སྐྱེགས་མའི་རྒྱུད་པས་བགྲུས་པའི་དུས་དེའི་སྐྱབས། །བཤད་སྐྱབ་ཅེ་དགའ་སྦྱིན་པ་མགོན་ཁྱོད་
 ཅམ། །བཀའ་གཏེར་མེ་ཏོག་སྐྱེས་ཚལ་གསར་པའི་གཟི། །མ་རྙིང་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་མཐར་བསྐྱེད་པའི། །སྐྱེགས་
 དུས་འདི་རུ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིག། །སྲིད་ན་མགོན་པོ་ཁྱོད་ལས་གཞན་སྲུ་ཞིག། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 རྫོགས་ཆེན་དོན། །རང་བཞིན་རྗེས་སུ་སྟོན་མཛད་པའི། །གང་ཁྱོད་ཡབ་སྲས་བརྒྱུད་བཅས་དང་། །དཔལ་
 མགོན་སྤོ་མར་གྲུས་བཅུད་ནས། །སངས་རྒྱས་གཉིས་པའི་དགོངས་བཅུད་ཀྱི། །ཡང་བཅུད་ཡང་ཟབ་བཅུད་
 ཅིའི་དྲངས། །ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་ལེགས་བཤད་ཐེང་། །དད་སྟོས་གང་དཔོག་འབྲེལ་འདིར་འགོད། །

འདིར་རྒྱལ་བ་འབྲི་གུང་བ་ཚོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་ཟབ་གཏེར་དམ་ཚོས་དགོངས་པ་ཡང་ཟབ་ཀྱི་
 མཚོག་ཤོག་སྐྱབ་པའི་ཚོས་སྤེལས། ཅ་གསུམ་རྫོགས་རིམ་དུག་ལྡེ་ལམ་འབྲེར་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་དགོ་བ་
 ལྷན་ཀྱི་དོན། བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་གི་དོན། ཐ་མར་དགོ་བ་མཉམ་གཉིས་གསུམ་ལས།

Namo Guru

Innate basis naturally freed from all elaborations,
Perfected path of the complete qualities of abandonment and realization,
Master of enlightened compassion that tames beings with the sunlight of wisdom and love,
Guru Shakyamuni Vajradhara, please protect me.

In the center of the endless knot of the enlightened mind of the scriptures and realization of the victors
teachings,
Through the great moving waves of the source of jewels of teaching and practice,
There arose the source of goodness in existence and peace, Jigten Sumgön,
He later intentionally took birth as the treasure discoverer master Ratna (Rinchen Phüntshog).

Through the youthful maiden of the fresh new teachings of Drigung,
There were many sublime attractive displays of practice.
However, through the destruction of the age of degeneration,
Here at this time, there is only you, my protector, that grants the delights of teaching and practice.

The *zi* stone of the fresh flower garden of the *kama* scriptures and *terma* treasures
Does not grow old. In the farthest place and time
Of this present degenerate era
A Buddha has come.
In existence, there are no other protectors but you.

The meaning of the great perfection is inconceivable.
There are those of you lineage masters and your students
That teach this natural perfection.
To the glorious protector Gurus I bow with devotion.

The extract of the enlightened mind of the second Buddha
Is the nectar essence of the innermost profound (*Yangzab*) innermost distillation.
These garlands of fine teachings dispel the torment of afflictive emotions.
With a mind of faith, I set forth to compose this commentary that fathoms these instructions.

Here, is an explanation of the *Completion Stage of the Three Roots: Taking the Five Poisons onto the Path* that comes from the *Maroon Agate Scrolls* of the *Innermost Profound Realization of the Sublime Dharma* profound treasure of the victorious Drigungpa dharma king Rinchen Phüntshog. This has three parts: the virtuous introduction in the beginning, the virtuous main topic in the middle, and the virtuous conclusion in the end.

དང་པོ། མཚན་སྒོམ་པ། མཚན་བརྗོད་དང་སྐྱོད་གཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དམ་ཚེས་དགོངས་པ་ནས་
བཞུགས་སོ་བར་གྱི་དོན། **དམ་པའི་ཚེས་**ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་འཁོར་བའི་སྐྱབས་པ་སྐྱེལ་དང་། དེའི་རྒྱ་སྐྱོབ་
གཉིས་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སེལ་བའི་རྣམ་དགར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དམ་པའི་ཚེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།
སྐྱབས་པ་སྐྱེལ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། སྐྱོབ་ཀུན་སེལ་བྱེད་དམ་པའི་ཚེས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལའང་དང་པོ་མཐར་
སྐྱབས་པའི་སྐྱོད་སྐྱོད་ཀྱིས་མི་ཁྲབ་ཀྱང་། འདིར་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་**དགོངས་པ་**
མཐར་སྐྱབས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། འདུ་མ་བྱས་སྐྱབས་པའི་དགོངས་པ་རང་ཆས་སུ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་
དངོས་དང་། དེ་ཉིད་ལམ་དུ་བྱེད་པར་མདོ་དང་སྐྱབས་ཀྱི་ནང་པ་མ་གཉིས་མེད་སེམས་སྐྱོད་མན་དག་སྟེ་དང་།
མན་དག་སྟེ་ལའང་གྱི་ནང་གསང་བའི་སྐྱོར་རྣམས་རིམ་བཤུ་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཟབ་
ཅིང་གཉིད་དཔག་དགའ་བ་ལས། འདིར་སྤྱིང་ཐིག་ཡང་གསང་སྟོན་མེད་པའི་སྐྱོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་གནད་ཀྱི་
ཡང་སྤྱིང་ཆེས་ཟབ་པའི་སྐྱོར་སྐྱབས་ལུ་ཉིག་བཅད་པོ་ལ་མཚོག་ཚེས་སུ་སྐྱེལ་བའི་ནང་ཚན་ལས་**ཅ་གསུམ་**
རྫོགས་རིམ་དུག་ལམ་འབྱེད་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིང་རྫོགས་རིམ་ལ་མཚན་བཅས་དང་མཚན་མེད་གཉིས་
ལས། མཚན་བཅས་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་གནད་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཚེས་ཉིད་དམ། སྐྱབས་གཞི་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་མཚན་དཔེ་
མདོན་དུ་འབྱེན་པ་ཞིག་དང་། མཚན་མེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྟོན་བྱེད་དམ། བྲལ་དག་གི་ཐབས་ཁྱད་
པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་རྫོགས་རིམ་སྤྱི་དགོས་མང་དུ་མཆིས་ཀྱང་། འདིར་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི། ལྷན་
སྐྱེས་ཡེ་རྫོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དོན་གྱི་རྒྱ་ལུས་འོད་གསལ་རྒྱུད་འབྲུག་སྐྱབས་བྱེད་ཁྱད་ཁྱད་པར་བ་དང་། རྫོགས་
རིམ་གཞན་དེའི་ལམ་སྟེགས་སུ་གྱུར་པའི་ལྷན་མོང་རྫོགས་རིམ་དུ་གནས་པ་ན། འདི་ནི་རྫོགས་རིམ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ཡིན་ལོ། །འདི་ཡི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་དབང་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་ཡུལ་ལྡན་གྱི་
རྫོགས་པའི་ཕྱིར། རིམ་དགུའི་ཐེག་ཅེའི་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དུག་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན།

1. Virtuous Introduction in the Beginning

This has two parts: stating the title and the homage and introduction.

1.1. Stating the Title

The meaning of the title *Completion Stage of the Three Roots: Taking the Five Poisons onto the Path from the Innermost Profound Realization of the Sublime Dharma* is contained within is as follows. *Sublime Dharma* refers to the sublime dharma with virtuous qualities that removes without exception all the causes, obscurations, and patterns of suffering for all sentient beings in cyclic existence. It is taught:

The **sublime dharma** is what clears away
All suffering and obscurations.

Furthermore, although there are inconceivable various levels of meaning that are taught including the relative, definitive, and ultimate, here, these teachings are on the ultimate meaning of the *Realization* of all the Buddhas. Thus, within the *Realization* of the uncompounded three kayas, the actual fruition naturally dwells. In the path of that, there are the teachings of the sutras, tantras, father tantras, mother tantras, non-dual tantras, mind class (*semde*), expanse class (*longde*), and pith instruction class (*mengagde*). In the pith instruction class of the great perfection there are the outer, inner, secret, (and innermost secret) cycles of instructions. The *Realization* presented in these instructions becomes more and more *Profound*, deep, and subtle as we progress from the outer instructions inwardly. Here, these are the instructions of the generation stage and completion stage of the *Innermost* secret heart essence (*nyingthig*) teachings. These are the *Innermost Profound*. These were perfectly bestowed to Lhasa Mutig Tsenpo.

In the inner teachings of this treasure cycle there is what is called the *Completion Stage of the Three Roots: Taking the Five Poisons onto the Path*. In general, in the completion stage, there is the completion stage with characteristics and the completion stage without characteristics. In the completion stage with characteristics, through striking the key points of the subtle channels, winds, and essences, the sublime nature of reality is accomplished as the basis, and we actually manifest the marks and signs of the three vajras. In the completion stage without characteristics, there are special methods to ripen the example of and actual luminosity (of the nature of mind). Thus, there are many general styles of the completion stage.

However, here, this is the natural great perfection. This sits above the paths of the completion stage of the ultimate illusory body of the coemergent primordially complete mandala in union with luminosity and other such common completion stage methods. This is the greatness of the great completion stage. In this (great) completion stage, the ultimate meaning is directly seen and the primordial wisdoms of all the four empowerments are all complete within it. Through teaching the primordial wisdom of the highest of all the nine vehicles, the five poisons are brought onto the path.

ཡེ་ཤེས་གཉིང་རྫོགས་ལས། ཡེ་ཤེས་རྣམ་ལྔ་ལ་སོགས་མདོར་བསྡུས་ན། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་
ཕྱིར། །རིག་པ་འདུས་པ་ཚོས་ཀུན་ཅ་བ་སྟེ། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་མི་ཟད་ཚོས་སྐྱའི་སྤྲུགས། །ཞེས་གསུངས་པས།
དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ཟབ་མོ་འདི་ན་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའོ། འདི་ནི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་མཚན་གསོལ་
བའོ། །མཚན་བརྗོད་སྐྱེད་གཞི་ནི། སྲིན་རྣམས་ཀྱི་ཅ་བ་སྦྲེལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཅ་བ་ཡི་དམ། སྲིན་ལས་ཀྱི་ཅ་བ་
མཁའ་འགོ་གསུམ་གྱི་མཚན་མེད་རྫོགས་རིམ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་དུག་
ལྔ་སེམས་འདས་རིག་པའི་ངོ་བོ་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་ཡིན་པས་ན། སྤང་གོལ་དོན་གྱི་སྣ་ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་ལུགས་ཐུན་མོང་ལྟར་ན་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྲོད་ཡུལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྤྲུག་མཛད་བ་སྟེ།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་མངའ་བ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་
དག །ཀུན་ནས་འཕྲོ་ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །གསུངས་པ་ལྟར། བདག་འདི་ན་སོགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་
སེམས་བྱུང་གང་ཞིག་གཟུང་འདི་ན་གྱི་ཀུན་ཏུ་ཉོག་པའི་དྲ་བ་ལྟ་བུ་འཁོར་བར་གཞན་འཆིང་བ་དང་རང་རྒྱུད་
འཆིང་བར་བྱེད་བ་རྣམས། གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུགས་སྤང་རང་སར་གོལ་ནས་སྦྱར་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་
རྣམ་བར་བསལ་བས་ན་སྤང་གོལ་དང་། རྗེ་འདིག་ཉེན་མགོན་པོའི་རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་ཞལ་གདམས་ཆེན་མོར།
གཉིས་མེད་སྤྲུག་སྤང་རང་བཞིན་ལ། །འདས་དང་མ་འདས་ཅན་པ་དག །ཞེས་གསུངས།

It says in the *Perfect Depths of Primordial Wisdom*:

To gather the five primordial wisdoms into one,
They are all gathered within great self-arisen primordial wisdom.
Awareness is the root of all reality.
The inexhaustible primordial wisdom of self-awareness is the mind of the dharmakaya.

Thus, teaching on the profound meaning is **contained within** these instructions. This completes the great qualities of stating the name of the instructions.

1.2. Homage and Introduction

1.2.1. Homage

For the three roots, there is the Guru that is the root of blessings. There is the yidam that is the root of accomplishments. There is the dakini that is the root of the enlightened activities. Through the primordial wisdom of the non-dual generation and completion stages of the completion stage without characteristics of these three roots, the five poisonous afflictive emotions are brought onto the path as the essence of awareness beyond the ordinary mind.

It says:

I prostrate to the ultimate deity that liberates upon contact.

In accord with the tradition of the common scriptures, this is prostrating to the dharmakaya, the domain of the primordial wisdom of self-awareness. It says in the *Commentary on Logic* (by the Indian master Dharmakirti):

To that which clears away all the webs of concepts,
To the mastery of the profound and vast kayas,
To the light rays of Samantabhadra
That emanate everywhere, I prostrate.

The conceptual thoughts of the mind, mental events, and dualistic grasping of three realms that grasp at a self are like a web. In cyclic existence, we are bound clinging to concepts of others and our own mindstream. Through the antidote of primordial wisdom that liberates upon contact, those are liberated into their own place. After that, since all such phenomenal concepts are liberated without being regenerated, (primordial wisdom) liberates upon contact. It says in Jigten Sumgön's *Great Collection of Oral Instructions on the Four Yogas of Mahamudra*:

Within the nature of non-dual liberation upon contact,
Thoughts about the past and future are purified.

མཚོག་ཏུ་ཟབ་བ་སོ་སྐྱེ་དང་ཉན་རང་གིས་མི་དཔོག་པའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་གཟུགས་པས་ཟབ་ཅིང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་
མཐའ་ཡས་པའི་དོན་གཅིག་ཆར་དུ་གཟུགས་པས་ན་དོན་གྱི་དང་། མཐུན་གཉེས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་མངའ་བ་སངས་
རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་རྣམས་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐའ་ཐུག་གི་དོན་གཉེས་སུན་སུམ་
ཚོགས་པར་མཛད་པའི་སྤོན་ལས་རྣམས་པར་དཀར་བ། ཉེས་པའི་དྲི་མ་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་བའི་ལྷ་འཕམ་ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག་ཕྱོགས་བཅུ་སྟེ་མཐའ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བར་མཛད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་བ་སྟེ་
འབྲེལ་ཚུལ་ཅི་རིགས་པར་མཛད་ཀྱང་། དོན་སྤང་རྟོགས་མཐའ་སྤོན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་
ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་ལ་ཕྱག་མཛད་པའོ། །སུན་མིན་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་
ཚོས་སྐྱེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་པས་ན། གདོད་མའི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་མ་རྩུང་བའི་སྤོན་དུ་ཚོགས་
མའི་སྐྱེ་གཞིའི་སྐྱོང་ན། གཞི་ལས་གཞི་སྤང་མཛད་སྐབས་རིག་པ་རང་སྤང་དུ་ངོས་ཟེན་པས། འཇམ་དབལ་སྐྱེ་
འཇམ་དབལ་དུ་བ་ལས། སྤང་ཅིག་གཅིག་གི་སྤེལ་བྱེད། སྤང་ཅིག་གཅིག་གིས་རྩོགས་སངས་རྒྱས། ཞེས་བ་ལྟར་
སྤང་ཅིག་གིས་རང་གནས་ཡེ་ཤེས་ལ་རང་སར་གྲོལ་བས་མཛད་གྲོལ་དང་། དོན་གྱི་ཞེས་བ་རང་དོན་ཚོས་སྐྱེའི་
གོ་འཕང་མཛོན་དུ་བྱས་ནས། དཔྱིངས་ལས་མ་གཏོས་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེའི་མཛད་པ་རྟོགས་ཀྱིས་
སྐྱེན་བྱུང་ཏུ་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་ལྷ་འཕམ་གྱི་མར་སྐྱུར་ལམ་ཟབ་མོ་སྤོན་པའི་དེད་དཔོན་དམ་པར་མངའ་དབང་
འགྲོར་བའི་སྤོན་པ་དེ་ལ་མི་སྤེད་དད་པས་བྱངས་པའི་དགོང་སྐྱོང་དཔྱིར་མེད་གྱི་ལྷ་བའི་ངང་ནས་ཕྱག་མཛད་
པའོ། །དེའང་ཚོས་སྐྱེ་རང་གི་ཡུལ་རང་ས་ཟེན་བ་ལ་ཕྱག་གི་ཐ་སྤྱད་མཛད་པ་སྟེ། ཉམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་
དང་། ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ་གཉེས་ཀར། རི་ལྟར་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་དང་། རི་ལྟར་མར་ལ་མར་བཞིན་དུ། རང་གི་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཤེགས་མཐོང་གང་ཡིན་དེར་ཕྱག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད། དུས་
གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པས་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཛོད་བྱ་
རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྤོང་ངོ་
བོར་གནས་པ་ཡིན་པ་ན།

This is supremely profound. This is not realized by ordinary beings, hearers, and solitary realizers. Through seeing this meaning in such a way, we instantly see the meaning of all the limitless profound and vast knowable things. Thus, it is called the ultimate.

We become conquering Buddhas that are masters of the two types of knowledge and the body of primordial wisdom. Temporarily, we work for all limitless wandering beings. Thus, we become the ultimate deity of engaging in the completely virtuous activities of the excellent two benefits, relative and ultimate, without any contaminating faults whatsoever. To the light rays of Samantabhadra that completely pervade the limits of all the ten directions, we prostrate. How do we understand this prostration? We prostrate to the body of primordial wisdom of all the Sugatas that have mastered the ultimate abandonment and realization.

To explain this in an uncommon way, the body of the primordial wisdom of all the Sugatas is the dharmakaya Samantabhadra. The Buddha protector of the beginning existed before there were Buddhas or sentient beings. In the expanse of the universal ground of the beginning, from the ground, the appearances of the ground rise up. Recognizing these as the self-appearance of awareness, it says in the *Magical Web of Manjushri*:

In a single instant, distinctions are made.
In a single instant, there are perfect Buddhas.

Thus, in a single instant, we are liberated into our own place through self-abiding primordial wisdom. Thus, we are liberated upon contact. This is called the ultimate. Actualizing the dharmakaya state of our own benefit, without wavering from that expanse, we manifest the kayas of form to benefit others. These kayas that pervade forever are the spontaneously present deities or Gurus of all samsara and nirvana. These sublime guides that teach the profound swift path are the teachers united with mastery. Having undivided faith towards those, in the state inseparable with the view of the expanse of the enlightened mind that guides, we prostrate. This is also called prostrating by recognizing our own ground of the domain of the self-awareness of the dharmakaya.

It says in both the *Sutra of Precious Space* and the *Bindu of Mahamudra*:

Just like pouring water into water,
Just like pouring butter into butter,
Whoever sees the primordial wisdom of self-awareness well,
They are prostrating to that.

Moreover, when we attain Buddhahood within the essence of Samantabhadra, the essence of all the Buddhas of the three times, this is prostrating with our limbs of realization to all of what the term Samantabhadra represents. All the dharmas of the ground, path, and fruition dwell within the essence of the five Samantabhadras.

གཞི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དང་། རྒྱན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གཞི་ཚོས་
 ཉིད་རིག་པའི་རྩོམ་པ་ལས་ཤིང་བའི་ཚོས་ཅན་སྣང་བ་འདི་ཚོས་ཉིད་གཞི་སློང་ལས་མ་གཏོས་བཞིན་ཏུ་རིག་
 པའི་རྒྱན་ཏུ་ཤིང་བ། རྩོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཚོས་སྐྱེ་དང་མོངས་སྐྱེའི་ངོ་བོར་བཞུགས་བཞིན་ཏུ་སྐྱེལ་སྐྱེ་གང་
 འདུལ་དེར་སྟོན་ཏུ་གཏུལ་བྱའི་ངོ་བོར་ཤིང་བ། རིག་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་བདེ་
 གཤེགས་སློང་པོ། ལམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྐྱ་མའི་འིན་གྱིས་རིག་པའི་གཤེས་བབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཏེ་
 ཐར་པའི་མིག་རྟེན་པ་དེ་མངོན་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་སྟེ། མདོར་ན་སྣང་སྲིད་ཡེ་ཤོས་ཏུ་མེད་
 བ་སྐྱེད་ནས་མོས་བའི་བྱ་བ་མི་འདུག་པས། སོལ་བ་དཀར་པོ་བསྐྱུར་མི་སྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོས་ཉིད་འདུ་མ་
 བྱས་པའི་གནད་གྱིས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་གསར་བྱུང་མི་འཐད་པས་ན་སྐྱེ་གསུམ་ཡེ་ཤོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་ལ་ཡོད་
 པའི་དོན་རྟོགས་ན། དེའི་རང་ལ་བཞག་པས་རྟོག་ཚོགས་དུག་ལྷ་ཕྱག་སྲད་རང་མོས་ཏུ་འགྲོ་བས་ཕྱག་དང་སློང་
 གཞི་དངོས་སུ་མཛད་ཅིང་བསྟན་པར་དམ་བཅས་པ་འུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །སྤྱིར་མན་ངག་ཐམས་ཅད་འབད་
 བཅས་དང་འབད་མེད་ཏུ་འདུ་བས། འདི་འབད་མེད་རང་མོས་ཀྱི་ལམ་ཁྲིགས་ཚོད་ཅོག་བཞག་གི་དགོངས་པ་
 བསྟན་པར་བསྟན་མོ། །སློང་སླང་བ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་བཟང་དགོངས་པའི་གནད་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་རྒྱ་
 ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ན་**བདག་འང་**ཞེས་ཞལ་གྱི་བཞེས་ནས་**ཨོ་རྒྱན་བརྒྱ་**ཞེས་སངས་རྒྱས་གཉིས་
 པ་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་བྲལ་འཆི་མེད་འཇའ་ལུས་སྐྱེ་བཞེས་པ་གང་དེ་**ཡིས་**སློང་བའོ། །དེའང་རྒྱལ་དབང་ཀུན་
 དགའ་རིན་ཚེན་གྱི་བཀའ་བསྟན་འབྱུང་གྱི་དཀར་ཆགས་ལོག་རྟོག་ཀུན་སེལ་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁུན་
 པར་འབྱུང་པོ། །རྒྱལ་ཇི་ལྟར་སློང་ན། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཟབ་མོ་དང་། དེ་སྟོན་
 པའི་**སྤྱི་ནང་གསང་བའི་སྐྱབ་ཐབས་**དང་**རྒྱུད་ཅེས་**རིག་པ་འཛིན་པ་སོ་སོའི་**མན་ངག་བསྐྱེད་རྟོགས་ཇི་**
སྟེན་པེ། དེ་དག་ཀུན་ཏུ་ཇི་བཞིན་གསལ་བར་མ་བསྟན་པ་**སྐྱས་པའི་ཡང་གསང་བཅུད་མཚོག** ཉོན་
མོངས་པ་སྐྱང་བསྐྱུར་གྲོལ་བའི་ལམ་རྒྱལ་བས་ཚོས་སྤང་བརྒྱད་མི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་དབུ་ཕྱག་རྟོགས་
 གསུམ་གྱི་སྟེང་པོ་ཕྱལ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉོན་མོངས་**ཡེ་ཤེས་མཚོག་སྐྱབ་**ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ེ། རྒྱའམ་ས་པོན་ཡེ་
 གནས་གཏུག་མ་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐྱ་མའི་མན་ངག་གིས་སད་པར་བྱས་ཏེ། ལམ་བསྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡེ་ཤེས་མཚོག་སྐྱབ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་**ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་**དང་དོན་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ངེས་དོན་མན་ངག་ཟབ་
 མོའི་གནད་བསྐྱས་འདི་ེ།

(1) As for the ground Samantabhadra, it is the ultimate nature of how all things in reality are. (2) As for the ornament Samantabhadra, it is the appearances of the phenomenal arisings of the display of the awareness of the nature of reality of the ground. These ornaments of awareness appear in a way without moving from the expanse of the ground of the nature of reality. (3) As for the teacher Samantabhadra, dwelling as the essence of the dharmakaya and sambhogakaya, the nirmanakaya teachers appear as the essence of the teachers who tame whoever is to be tamed. (4) As for the awareness Samantabhadra, it is the Buddha nature of bodhichitta of self-arisen Buddha nature. (5) As for the realization Samantabhadra, through the kindness of the Guru Samantabhadra, we realize the intrinsic nature of awareness as it is. Gaining the eyes of liberation, we prostrate to all those manifestations of Samantabhadra.

In short, if appearances and possibilities were not primordially liberated, the activity of liberation could not occur in the future. This is like how black charcoal cannot become white. Through the key point of the uncompounded nature of reality, it cannot become compounded in some new way through causes and conditions. Thus, the fruition of the primordially liberated three kayas dwells within us. When we realize the meaning of that and rest in that state, our collections of conceptual thoughts of the five poisons are self-liberated upon contact. In this way, the prostration also naturally reveals an introduction and a commitment on what is to be taught.

In general, all the pith instructions can be gathered into those that require effort and those that do not require effort (*thögal* and *tregchö* respectively). Here is the path of self-liberation without effort. It is the teaching on the enlightened mind of the resting of cutting through (*tregchö*).

1.2.2. Introduction

In this way, these instructions were **composed by** the second Buddha **Padmasambhava of Oddiyana**, who had fully completed the amassing of the cause to attain mastery over the key points of the enlightened mind of Samantabhadra and **those like him**. He is one who has attained the deathless rainbow body that is free from being able to be destroyed by the four elements. If you would like to learn more about him and his works, you can refer to the particular detailed catalog on the Kangyur and Tengyur by Künga Rinchen entitled *Dispelling All Wrong Conceptions (log rtog kun sel)*.

As for the manner of this introduction, these teachings are the profound secret instructions of the enlightened body, speech, and mind of all the Buddhas. They taught **the outer, inner, and secret sadhanas, tantras**, and the awareness holders' individual **pith instructions of the generation and completion stage that exist**. Of all of those, **this is the supreme completely hidden most secret extract** that was not clearly taught before.

The victorious ones taught the 84,000 paths of abandoning, transforming, and liberating **afflictive emotions**. Of those, the exquisite essence of the middle way, mahamudra, and the great perfection is attaining Buddhahood through **accomplishing the supreme primordial wisdom** of afflictive emotions. Through the pith instructions of the Guru, the cause or seed of that primordial wisdom of the primordially abiding innate meaning is awakened. By relying on the path of meditation, primordial wisdom is accomplished. Thus, **this** profound instruction on the definitive meaning that does not teach the expedient meaning **gathers the key points of the conditions of the path** of Buddhahood.

འདུ་བའི་ནད་ལ་ཚི་སྒྲན་བཞེན། ཞེས་པས། འདུ་འབྱུག་ཚོང་ནད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཟིན་པའི་སྤྱད་
 བསྐྱེད་མེད་ཀྱི་དང་ལུས་ལྷན་གསོ་བའི་ཚི་བཅུད་དང་སྒྲན་མཚོག་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཡིན་ནའང་། སྒྲན་དེ་གཏུག་
 བྱའི་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་དུག་ལྷའི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་ཆེས་བའི་རང་རེ་རྣམས་ལ་དབེར་ན། བད་པའི་ཁར་སྒྲན་
 མི་འགྲོལ་བའི་དཔེ་ཡོད། གར་སྲིད་ཁར་སོང་ཡར་སྤྱད་པའི་དཔེ་ཡོད། མ་སྤྱད་པར་ཁོག་དུ་སོང་ནས་སྤྱད་དུ་
 བསྐྱེད་ནས་ཟས་སྤྱོད་སོགས་སྒྲན་པའི་དག་བཞེན་མ་བྱས་ན་ནད་སོང་བའི་དཔེ་ཡོད། སྒྲན་པའི་དག་བཞེན་
 བྱས་ན་སྒྲན་སྤྱོད་འདི་ན་འཁོར་བའི་ཚོང་ནད་སེམ་བ་ལ་མཚོག་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་སྟེ། མན་དག་རིན་ཆེན་ཐོང་བ་
 ལས། ཚོས་ཉིད་སྤོང་བའི་དོན་རྟོགས་ན། གདག་འཛིན་དངོས་པོའི་དུག་སྤོང་དེ། གཉིས་འབྱེན་ཉི་མ་ཆེན་པོ་
 ཡིན། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ནད་ཆེན་དེ། རྩད་ནས་འབྱེན་པའི་སྒྲན་ཆེན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
 བ་དེ་བཞེན་ལག་དུ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་གདམ་པར་མཛད་པའོ། ལག་དུ་ལེན་མ་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས།
 དགོངས་གཅིག་ལས། ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་མ་རིག་ཁོ་ནས་གཡོས། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། མ་རིག་བཞེན་དུ་
 རིག་མདོག་གིས་ལག་ལེན་བྱས་ན་སྒྲན་དུག་དུ་འགྱུར་བས་ན་འཇམ་མགོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགའ་འབྲེལ་
 ལུན་སེམ་སྤོན་མེ་ལས། སྤོས་བྲལ་དོན་ལ་མོངས་པས་ངན་སོང་གྲུབ། ཅེས་དང་། སྤོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་
 བ། ཤེས་རབ་རྒྱུ་རྣམས་ལྱང་བར་འགྱུར། གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེས་ན་མ་རིག་པའི་སྤྱོད་སྤོགས་རང་
 རིག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལ་གོ་སྤོང་རྟོགས་པ་ཞིག་བྱས་ནས་འབད་བཙོན་བྱ་གཤམ་ཆེ་བས་ན། དཔལ་ལག་མོ་
 གྱུ་བས། ཞིང་སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་གྱུར་ཅིང་། ལ་བོན་ཚོལ་བ་དོར་གྱུར་ན། བཤེས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སེམ་བ་
 མིན། ཉེ་བས་སྤྱད་ལ་བཙོན་བ་བསྐྱེད། ཞེས་དང་།

It is like an elixir to heal all illnesses. This is just like a supreme medicinal elixir extract that has the power to clear away the sufferings of long tumultuous chronic diseases and heal the body. With this medicine, the sickness is the five poisonous afflictive emotions of sentient beings to be tamed. However, this medicine must be taken. For example, if medicine is not ingested, the sickness remains. If medicine is ingested, but it is thrown up, the sickness remains. Although not vomiting, if a sick person regularly takes the medicine but does not follow the other elements of their doctor's prescription such as what foods and activities to adopt and avoid, the sickness will return. When this medicine is taken according to the doctor's instructions, it has the supreme effect of being able to dispel the chronic disease of cyclic existence.

It says in the *Garland of Jewels Pith Instructions*:

When the meaning of the emptiness of reality is realized,
The trunk of the true poison of self-clinging
Will be uprooted once and for all.
That great sickness of the three poisonous affective emotions
Is cut up from its root
By that great medicine that removes it.

In accord with that, we should **take hold of it and use it**. If we do not know how to practice, we are unaware. It says in the *One Mind*:

The twelve links of interdependence stir from unawareness.

If we practice with a pretentious awareness in accord with ignorance, the medicine of practice itself can become a poison. Jamgön (Rigdzin) Chökyi Dragpa taught in his *Lamp that Clears Away the Darkness: Commentary on the Difficult Points*:

Being ignorant of the unelaborated meaning, the lower realms are accomplished.

It also says:

Through erring views about emptiness,
Those with little wisdom will meet their downfall.

In that way, the opposite of unawareness is the primordial wisdom of self-awareness. Thus, it is extremely important to strive to gain understanding, experience, and realization in that. The glorious Phagmo Drupa taught:

Even though you talk about the qualities of farmable land,
If you do not work hard to nourish the seeds,
You will not be able to alleviate the sufferings of hunger at harvest time.
Therefore, generate diligence in your practice.

པལ་པོ་ཆེ་ལས། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འདི། །མོས་པ་ཙམ་གྱི་མི་འགྲུབ་པོ། །ལ་ལ་སྟོབས་མེད་ཚུ་
སྤང་གི། །ནམ་གྱིས་འབྲེར་བར་གྱུར་པ་དག །སྟོམ་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་བཞིན། །ལ་བསྟོམ་ཚོས་ཀྱང་དེ་
དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པས་ན་འབད་བཙོན་དྲག་པོས་ལག་ཏུ་ལོངས་ཤིག་དང་། **རང་དང་གཞན་གྱི་** ཉོན་
མོངས་**དུག་ལྡེ་དག་བགེགས་**འདི་ཡིས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཞོན་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བྱས་པ་
ཞིག་སྟེ། ལྷོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས། །ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགར་ལངས་ཀྱང་། །དེ་
དག་གིས་ནི་མནར་མེད་པའི། །མེ་ནང་མིང་ཅིང་འཇུག་མི་བྱས། །ཉོན་མོངས་སྟོབས་ལྡན་དག་འདི་
ཡིས། །གང་དང་འཕྲད་ན་རི་རབ་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པ། །དེར་བདག་སྐྱད་ཅིག་ཅིག་ལ་
འདོད། །བདག་གི་ཉོན་མོངས་དག་པོ་གང་། །དུས་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ལྟར། །དག་གཞན་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལྟ་
བུར། །ཡུན་རིང་སྐབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པའི་རིམ་འགྲོའི་བརྟེན་བྱས་ན། །ཐམས་ཅད་པན་དང་བདེ་བྱེད་
ན། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བརྟེན་བྱེད་ན། །ཕྱིར་ཞིང་སྐྱག་བསྐྱལ་གཞོན་པ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
པས་དེས་ན་ཉོན་མོངས་དུག་ལྡེ་དག་བགེགས་དེ་དག་རིག་སྟོང་གཅེར་མཐོང་རང་གོལ་དུ་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས་
རྟོག་ཚོགས་ཚོས་གྱི་**དབྱིངས་སུ་སྟོལ་ལུགས་**འཐུ་ཐོབ་པར་ཡོངས་མེད་བཙོན་པ་གལ་ཆེའོ། **།ས་མ་ཡུ་རྒྱ་**
རྒྱ་རྒྱུ་ བེ་ཀུན་ལ་སྤྲས་པའི་ཡང་གསང་བ་རྩུད་གྱི་མཚོག་ཚོས་མཚོག་ཡིན་པའི་དམ་ཚིག་གི་རྒྱ་འདྲའོ། །རྒྱ་
གསུམ་ནི་སྐྱེ་གསུང་སྐྱགས་གྱི་གསང་བ་ཟབ་མོ་འདི་དབང་རྟོན་སྐལ་ལྡན་ལས་གཞན་ལ་སྟོན་བྱ་མིན་པའི་རྒྱ་
འདྲའོ། །

It says in the *Avatamsaka Sutra*:

These teachings of the perfect Buddhas,
You will not accomplish them, by merely listening to them.
Like weak individuals
Carried in a mountain stream
Dying from thirst,
Even the dharma can be like that if you do not meditate.

Thus, in accord with those teachings, you should practice these instructions with fierce diligence. As for **the five poisonous** afflictive emotions **enemies and obstructers of yourself and others**, these have harmed us without interruption since the beginning of cyclic existence. It says in the *Way of the Bodhisattva*:

Even if all the gods and demigods
Rose up as my enemies,
They would still not have the power
To throw me into the fires of the hell of relentless torment.

However, whenever I meet with the powerful enemies of my afflictive emotions,
They cast me instantly into the place
Where even Mount Meru
Is completely obliterated without exception.

There has never been another enemy of mine
Other than my afflictive emotions
That has stayed with me so long
Since beginningless time.

If I serve others with harmonious respect,
They will grant every benefit and happiness.
If I serve my afflictive emotions,
They will only harm me again and again.

Thus, in accord with those teachings, understand the self-liberation of the enemies and obstructers of the five poisonous afflictive emotions by looking nakedly at awareness and emptiness. By this, the phenomena of conceptual thoughts will be **liberated into the expanse**. It is extremely important to generate undistracted diligence in mastering this power.

As for *Samaya Gya Gya Gya*, this is the commitment that shows these instructions are the supreme perfect innermost secret extract that was hidden from all. The three seals show that these profound secrets of enlightened body, speech, and mind are to be sealed from being taught to anyone other than the fortunate ones with the highest aptitude.

བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་གི་དོན་ནི། **འདི་ལ་མཚན་བཅས་འཛིན་ཚོལ་བུལ་བ་སློབ་མེད་ཐེག་ཅེ་ཤིན་ཏུ་ནལ་**
འབྱོར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྟོན་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་རྗེས་གྱི་བྱ་བ་སོགས་མེད་པའི་སློབ་བཅས་གྱི་བསྐྱེད་
རྗེས་མཚན་བཅས་བསྐྱོམ་པའི་ཅིས་གདབ་འདོར་ལེན་ཞིགས་སུ་བཅད་པ་བཤད་མེད་དེ། **འགྲོ་བྱུག་**
འདི་དག་འཁོར་བར་ཐོག་མེད་ནས་བདག་འཛིན་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་འབྲུལ་བ་དེ་ཉིད་གཞི་ལྷི་ཡི་གནས་
 ལུགས་རང་བཞིན་གྱི་དག་པ་འོད་གསལ་ཚོས་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་སྐྱུ་སྐྱུ་གྱི་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར། ས་
 ཡི་དགྱིལ་ན་ཡོད་པའི་ཆུ། །དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར། །ཉོན་མོང་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་
 མེད་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པས་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སུ་གནས་ཀྱང། །རང་གི་ངོ་མོའི་
 རང་ཅུལ་རང་གིས་མ་ཤེས་པའམ་མ་རིག་པས། །འདུ་བྱེད་ཡིད་གྱི་གཡོ་བ་ལས་རྒྱ་རྒྱུན་ལྟར་སྤང་ཞིང། །དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་བྱེད་པ་དེ་ཡིས་འཁོར་བར་གྱུར་ཏོ། །ཡིད་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ་དེ་མ་ཐག་ཡིད་
 གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང། །ཚོགས་བྱུག་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ་དག་གི་རུས་པ་ཀུན་གཞིའི་སྐྱེད་དུ་
 འཛོག་ །ཉོན་ཡིད་གྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་ངའོ་སྣམ་དུ་འཛིན་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས། **ཀུན་གཞི་དྲི་བཅས་**
 །ཞེས་ཀུན་གཞི་ནི་ཡིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་ཅིང་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་སྤྱིར་ས་སོན་ཐམས་ཅད་
 བར་བརྗོད་པ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ལས་ཡིད་གཡོས་པའི་མཐུས་སྤྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་བྱུག་དང། །ནང་རྣམ་ཤེས་བྱུག་སོ་
 །རྣམས་དོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་སྟེ་སྟོག་བརྟན་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཅེ་མོ་ལས། ས་སོན་ཀུན་སྤང་ཀུན་
 གཞི་ནི། །སྤྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་པས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེའང་ཀུན་གཞི་ལ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
 གསུམ་གྱི་ས་སོན་རྒྱན་མ་ཚད་པར་ཡོད་པའི་རུས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་དང། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིད་ལས་བྱུང། །ཡིད་ནི་ཀུན་གཞི་ལས་བྱུང་
 །སྟེ། །ཀུན་གཞི་ལས་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀུན། །རྩ་རྒྱུས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཡོ། །ཞེས་གསུངས། །དའི་སྤྱིར་ས་
 སོན་མ་ཚད་ན་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱན་མི་ཚད་པ་སྟོག་མ་ཚད་ན་སྟོག་བརྟན་རྒྱན་མི་ཚད་པ་བཞིན་ནོ།

2. Virtuous Main Topic in the Middle

For this, since this is the enlightened perspective of atiyoga, the unelaborated highest of vehicles that is free from the effort of grasping at characteristics, **there are not the preliminaries, the main section, activities of the conclusion, and so forth.** This does not have the **delineations** of the elaborate meditation boundaries between the generation stage and the completion stage and is not accepted or rejected as an **arrangement. In the six realms of beings** since beginningless time **there is the ground of confusion** of self-clinging by which we wander in cyclic existence. The ultimate ground of how things truly are is the naturally pure dharmakaya luminosity. The master Nagarjuna taught in his *Praise of the Expanse of Reality*:

In the middle of the earth is water
That abides in an uncontaminated way.
Like that, within afflictive emotions,
Primordial wisdom also dwells without contamination.

In accord with that, Buddhas also always dwell within the nature of wandering beings. However, due to not recognizing themselves as the innate energy of their own essence and through the movement of the conceptual mind of mental formation that arises due to unawareness, things appear according to relative causes and conditions. Based on that, the mind that possesses afflictive emotions experiences cyclic existence. Together with that mind, as soon as it is conscious, the six collections of sense perceptions start and cease. At that point, through their power we enter into the (deluded) ground of all. Within the ground of all, the mind of mental afflictions grasps at the thought “I am”. Through the actions of this afflictive emotion, there is the **contaminated ground of all.**

Through both that ground of all and the conceptual mind, all habitual patterns begin. This is called the seed of everything. By the power of the conceptual mind moving throughout the ground of all, the six outer objects and six consciousnesses of the senses meaninglessly appear like a movie. It says in the *Vajra Peak*:

All seeds arise from the ground of all.
This leads to an outside and inside.

In that way, for those appearances, the seeds of objects, senses, and consciousness exist without interruption in the ground of all. By their power, everything arises through interdependence. It is taught in the *Lankavatara Sutra*:

Consciousness comes from the conceptual mind.
The conceptual mind comes from the ground of all.
From the ground of all, all phenomena stir
Like waves upon an ocean.

Therefore, since the seeds are unceasing, the interdependence of cyclic existence is uninterrupted. This is like how a movie is uninterrupted for as long as the electricity is not cut.

།བཀའ་ཉལ་ལུ་ཞེས་པ་ཡབ་རྗེ་འཛིགས་མེད་སྲིད་པའི་གནད་གསུམ་ཤོན་འབྱེད་ལས། གུན་གཞི་འཁོར་འདས་
གུན་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མ་ཅན་གྱི་ཚུ་དང་ཁྱད་པར་མེད། བཀའ་ཉལ་གྱིས་གཏི་མུག་མགོ་རྫོངས་ནས། ཡེ་
ཤེས་རིག་པའི་དྲངས་ཆ་རྟོག་ཏུ་གྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚོས་སྐྱུ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ལ་ཡོད་པ་
མ་ཤེས་ནས་མགོ་རྫོངས་པས་ཉོན་མོངས་དུག་ལྡེ་རྣམ་པ་རྟོག་ཚོགས་ལས་ཤིང་བ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་

འབྲང་ནས་སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་དུ་འཁོར། སེལ་ཅུལ་རྗོགས་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་སེམས་ཅན་
རྣམས། །རང་གི་རྣམ་རྟོག་འདུ་འཛིས་གཡེང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པས་འགོ་བ་རྣམས་རང་
བཞིན་ཉུག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སུ་གནས་པ་གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟར། དཔལ་རྒྱ་བ་གྲགས་པས། ཚོས་རྣམས་རང་
བཞིན་ཁོ་ན་ལ། །གནས་པའི་སློ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པས། དེའི་ངོ་བོ་གཤེས་བབ་གཞོན་མ་
ནས་རྣམ་པར་དག་པས་ཀ་དག་གི་སྣང་ཆའི་ངོས་ནས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པས་ཡོད་པ་མིན། ལྷན་ཆ་ལྟོན་
གྲུབ་གྱི་ངོས་ནས་འཁོར་འདས་འཆར་གཞི་བྱེད་པས་མེད་པ་མིན། གཤེས་ཡེ་གོལ་རང་གནས་ཚོས་སྐྱེའི་ཡེ་
ཤེས་འགོ་གུན་ལ་གནས་པས་མེད་པ་མ་ཡིན། དམིགས་བསམ་སློལ་བ་ལས་འདས་པ་ཉུག་པ་མ་ཡིན། སོ་སོ་
རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྲོད་ཡུལ་ཡིན་པས་ཆད་པ་མ་ཡིན། ཐོག་མེད་དུས་ནས་ཡེ་གནས་སྣང་སྲིད་ཚོས་སྐྱུར་
རྗོགས་པས་རྗོགས་པས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་རྒྱལ་ཡིན་པས་ཆེན་པོ། དེ་ཉིད་རྣོས་ཅན་བསམ་བརྗོད་
འདས་ཀྱི་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་མཐོང་མེད་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱི་ཡེ་གནས་རང་ས་ཟིན་ན་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་ལས་གོལ་
བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མ་ཟིན་པས་སེམས་ཉིད་རིག་པའི་རང་ཅུལ་ལ་ཉེ་བར་སྣང་བའི་ཚོས་འདི་དག་སེམས་
ཉིད་རང་གཤེས་ལ་གདོད་ནས་ཡོད་མ་སྲོང་ཞིང་། ཡོད་བར་འགྱུར་བའང་མི་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པས་
སེམས་རང་གི་རང་ལ་ཡུལ་དུ་གཞུང་བས་འཁྲུལ་ཏེ་རང་ཅུལ་རྟོག་ཚོགས་གཅེར་མཐོང་རང་གོལ་དུ་ཤེས་པའི་
རང་མ་འོར་བར་སྲོད་ནས་ཡིན་ལུགས་རྗེན་པར་འཛོག་པ་ཐ་མལ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རང་གོལ་གྱི་གདོད་མ་

འཚོས། རིག་པ་རང་གྱུར་ལྟོན་གྲུབ་ཆེན་པོ་སྲོགས་མེད་སྲོགས་མཐའ་བལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་མདང་ངོ་མ་
ཤེས་པའམ།

As for **lying dormant**, Jigme Lingpa teaches in his *Differentiation of the Three Key Points*:

The ground of all is the ground of all samsara and nirvana.
Just as there is no ultimate difference in water whether it is muddy or not,
The essence of primordial wisdom awareness
Is hidden lying dormant due to unaware ignorance.

In accord with that, having not understood that the dharmakaya primordial wisdom of self-awareness is within us, **the** collections of **discursive thoughts of the five poisonous** afflictive emotions based on ignorance **arise**. **Following these, we wander in the three realms** of appearances and possibilities. It says in the *Perfect Power of the Lion*:

All sentient beings who are not like that
Are distracted by the busyness of their discursive thoughts.

As for the word **innate**, the nature of sentient beings is always that of ultimately being Buddhas as explained before. The glorious Chandrakirti taught:

In the sole nature of all phenomena,
In the abiding intellectual mind, there are said to be Buddhas.

As for the word **essence**, from the beginning of how things are, they are completely pure. Thus, the **primordially pure** aspect of emptiness is not created in any way whatsoever. From the appearing aspect of spontaneous presence, there is the ground of all the appearances of samsara and nirvana. Thus, it is not nothing. It is likewise not nothing, because the self-abiding dharmakaya primordial wisdom of the primordially liberated way things are dwells within all beings. It is not permanent, because it transcends the elaborations of conceptual thinking. It is not nihilistic, because it is the domain of the activity of the primordial wisdom of discriminating self-awareness.

From beginningless time, the primordially abiding appearances and possibilities are perfect (*dzog*) within the dharmakaya. It is also great (*chen*) because it is the victorious peak of all the vehicles. That primordial wisdom of self-awareness that transcends thoughts, recollections, and concepts is seen in a way without being seen. When we seize our own ground of this primordial abiding, we are freed from the bonds of confusion. **By not seizing** it, we do not experience these phenomenal close appearances as the natural energy of the awareness of the nature of mind. These appearances have existed within the innate nature of the mind from the beginning. It is impossible that they could truly exist.

However, in non-realization, the mind grasps onto objects within itself and is thus confused. By sustaining a state without losing the understanding of the self-liberation of nakedly seeing conceptual thoughts as the natural energy of the nature of the mind, they are self-liberated as the ordinary mind of entering into nakedness. Not doing this, **confidence is not created**. **The self-radiance** of the primordial wisdom of the great unbiased and unlimited **spontaneous presence** of self-arisen awareness **is not recognized**.

གནད་གསང་མ་རིག་པས། མ་རིག་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་རང་རིག་གཞི་མེད་ཅ་བྲལ་དུ་མ་རྟོགས་པ་
 ཡུལ་བཟུང་བ་ལོ་བདག་ཡིན་བསྟུན་གྱིས་འཇུག། རྒྱ་མཚན་དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་བསྟུས་ཚོས་མཐའ་དག་
ཆགས་སྣང་འཇུག་རྟོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། **དེ་དག་གིས་**འཇུག་པའི་གཞིའང་སེམས་ལས་ལོགས་སུ་རྩལ་
 ཅམ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར། སེམས་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 མཐོང་། །རི་ལྟར་འཛིག་ཉེན་འཛིག་ཉེན་འདས། །བདག་དུ་འཛིན་ལས་འཁོར་བ་སྟེ། །སོ་སོར་རིག་ན་དེ་ཉིད་
 དེ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེའང་སོ་སོར་རང་གི་རང་རིག་པའམ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་གདེང་མི་ཐོབ་པས། དཔལ་
 སྐྱུལ་འཛིག་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབང་པོས། མི་གནས་སེམས་འཛིན་གནས་ཆའི་བསམ་གཏུན་གྱིས། །གནས་སྐབས་
 ཉོན་མོངས་མགོ་བོ་ཉོན་གྱུར་གྱང་། །རང་གོལ་རྟོགས་པའི་གནད་གསང་མ་ཤེས་ན། །རྒྱུན་དང་འཕྲད་ཆེ་རྟོག་
 པའི་དུག་རྩི་སྣང་། ཞེས་གསུངས་པས། **རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ཅན་གཅོད་**པའམ་བཅད་ན་གདོད་
 རས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཀ་དག་འདི་ལས་གཞན་ཞིག་གང་དུ་བཅུལ་གྱང་མི་རྟེན་དེ། རྒྱུན་སྣ་
 གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་གྱིས། དེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་ཉེན་འབྲེལ་རྣམས། །མ་སྐྱེས་སྐྱེ་མེད་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་
 སྟེ། །ཉིལ་དང་ཉིལ་མར་བཞིན་དུ་ཐ་མི་དད། །ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ་དབྱེ་བ་མེད། །ཅེས་དང་། སློ་གྲོས་རྒྱ་
 མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་
 ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། གང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་མའི་རང་བཞིན་ཆ་བ་ཡིན་པ་རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་
 དེ་ནི་དོན་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཏེ། བཅའ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྣང་ཅམ་
 བའང་མི་རྟེན་ལ་མ་དཔྱད་པའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་ངོར་སྣང་བ་ཅམ་མོ།

Also, by not knowing the secret key point, we are confused due to the power generated by that unawareness, by thinking that there is a self that grasps onto objects. This is due to not realizing self-awareness free from any ground or root. For that reason, there are all the phenomena of dualistic subjective and objective reality. These are **the confused thoughts of attachment and aversion**. Even though there is the ground of confusion through that, they do not exist as even a quantum particle other than the mind. The master Nagarjuna taught in his *Praise of the Expanse of Reality*:

The nature of the mind is seen in two ways,
The worldly and beyond worldly way.
Through clinging to a self, there is samsara.
When there is discriminating awareness, there is the ultimate nature.

Also, however, through mere discriminating self-awareness or seeing that, confidence is not attained. Patrül Jigme Chökyi Wangpo taught:

Through concentration on the abiding aspect of non-abiding mental fixation,
Temporarily, the beginnings of afflictive emotions are suppressed.
However, when one does not know the secret key point of the realization of self-liberation,
When one meets with negative circumstances, negative thoughts arise.

Thus, the thoughts that arise from **conditions** should be cut through at the root. When they are severed, one can no longer find anything other than the primordially pure essence of the primordial Buddha nature wherever one searches. Chenga Dragpa Jungne taught:

In that way, those are all born through interdependent causes and conditions.
They are not born, unborn, and only emptiness.
In the same way that a sesame seed and its oil are not distinct,
So too, there is no difference between phenomena and their nature.

It says in the *Sutra Requested by Sagara Mati*:

Anything born through conditions is unborn.
The nature of such arising things does not exist.
Anything depending on conditions is emptiness.

In accord with that, no matter what causes and conditions are seen, they are not established in nature. If they were established in their nature, you would be able to see this substantiality in the causes and conditions. That is a contradiction. For example, the nature of fire is heat. You do not need to look at other conditions to see this. If by looking at causes and conditions they are born, they are not ultimately born. That is a mere label from looking at them. When you seek things, they merely have the appearance of truly existing. When you do not investigate what cannot be found, they are only the mere appearance of a mental thought.

།སེམས་གྱི་རང་བཞིན་བཅད་བཅད་ཚོད་པའི་ཚེ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ཡང་དོན་དུ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་། གཅིག་
ལུ་དེའང་བཟུང་བས་མི་ཟེན། བལྟས་པས་མི་མཐོང་། ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་མེད་པ་གཞི་མེད་ཅ་བྲལ་མེད་
འདས་ཡིན་པའི་ཉགས་ཡིན་པས། དེའང་འོག་འགྲུའི་རྣམ་རྟོག་འཁྲུལ་འབྲུམས་ལ་རང་དོ་ཤེས་ཅམ་གྱི་བྲན་པས་
ཟེན་ན་ཡང་རང་ཤར་རང་གོལ་གྱི་གནད་མི་ལྡན་ན་བཟང་ངན་དེ་དོག་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པས། འདུ་བྱེད་ལས་
བསགས་འཁོར་བའི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བས། མདོ་དོན་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་སུ་རྣམ་རྟོག་གི་ཆ་ལ་མི་ལྟ་བར་ཁ་ནང་དུ་ཅ་
བྲལ་མེད་འདས་རང་གི་གཤེས་བབ་རིག་པ་དྲངས་སང་དེ་བ་དེ་ཉིད་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་དོས་བཟུང་
ཞིང་རྟོགས་ན་འདི་ལས་ལྷག་པའི་ལྟ་སྐྱོམ་གཞན་ཞིག་མི་དགོས་ཏེ། རྗེ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོས། ལྷག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ། །རང་གི་རིག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་གྱི་དོན་དོ་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་མི་ཚོགས་པ་ཡུན་རིང་རང་གོལ་རྟོགས་པའི་གནད་ལ་གོམ་བར་མ་བྱས་ན། དཔལ་
སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས། གནད་འདི་མེད་ན་ཁ་ལྟ་སྟོང་སྐད་ཀྱིས། །གོ་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཁོ་བོ་སྤྲོ་ན་ཡང་། །རང་
གཤེས་ངན་པའི་རང་མཚང་ལྷག་པར་སྟོན། །དུག་ལྗེའི་ཨ་འཐས་ཐ་མལ་བ་ལས་ཟུ། །དེ་འདྲ་གང་ཡིན་གོལ་
ཚད་མི་ཤེས་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཨ་རྒྱ་དེ་མས། རི་ལྷར་ཤིང་ལ་གནས་པའི་མེ། །སྤུབ་མེད་པ་ནི་མི་
འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་གོམས་པ་མེད་པ་ནི། །འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཁོར་
བའི་ཅ་བ་མ་རིག་གཟུང་འཇིན་འཁྲུལ་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་ནི།
རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ།

When you cut through the symbolic root of the nature of the mind, although many things appear, there is nothing other than the one ultimate nature. Even holding onto them being one thing cannot be grasped. It is not seen through looking. It is without color, shape, and so forth. Thus, they **are found to be free from a base and root** beyond the conceptual mind.

Furthermore, by merely recognizing the undercurrents of proliferating discursive thoughts, if one does not possess the key point of their self-arising self-liberation, thoughts that are good and bad based on hope and fear will arise. Karma will be accumulated, and the basis of samsara will arise. Do not look at the aspect of thoughts by looking for the fundamental meaning of things outwardly. The heart of the practice of the **path** is to clearly see inwardly the nature of awareness as it is, free from a root and beyond concepts. When you **identify** and realize this, there are no other higher forms of the view or meditation necessary. The master Jigten Sumgön taught:

As for that which is called mahamudra,
It is self-awareness itself.

There is a single meaning to such instruction. It is not enough to just merely recognize that meaning of non-dual primordial wisdom. If you do not train in the key point of realizing that self-liberation for a long time, Patrül Rinpoche teaches:

If you do not have this key point,
Although you might express your conceptual theory with empty blabbering,
You will only be expressing your own faults of a wrong understanding of how things are.
This is worse than ordinary people fixating on the five poisons.
How could that be? It is the fault of not knowing the measure of liberation.

Aryadeva taught:

Just as fire abides in wood,
But will not appear unless friction is made,
So too, if you do not meditate,
You will not attain Buddhahood in this life.

The root of cyclic existence is **taught** to be conceptual **confusion** of the dualistic grasping of unawareness. As for the essence of primordial wisdom self-awareness, it says in the *Uttaratantra*:

How is the luminosity of the nature of the mind?
It is unchanging like space.

|ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཐ་མ་གཏང་མེད་ནམ་མཁའི་རང་ལྷོ་ཞེས་པས་ཅ་བྲལ་རང་བྱུང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ། འདི་ཡིན་འདི་མིན་ཀུན་རྟོག་ཆེད་འཛིན་བྲལ་བའི་སྣ་བསམ་བརྗོད་བྲལ་སྣོ་འདས་ཆེན་པོ། དཔེ་དང་ཆོག་
 གིས་མཚོན་བར་མི་རུས་ཀྱང་། ཐ་སྣང་དཔེས་མཚོན་ན། རྒྱུན་བྲལ་ནམ་མཁའ་གཤམ་དག་པ་ལྟར་མཚོན་
 འཛིན་ཤི་མ་དབྱིངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣོ་ཡེ་འཛིན་རྟོག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བཀལ་བའམ་བྱིན་པ། སོ་
 སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣོད་ཡུལ་ཡིན་པས་ན། སྣ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། |མ་སྐྱེས་
 མི་འགགས་ནམ་མཁའི་རོ་བོ་ཉིད། |སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྣོད་ཡུལ་བ། |དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་བྱུག་
 འཚལ་ལོ། |ཞེས་ཡབ་སྲས་མངལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་སྣང་སྤོང་འཁོར་འདས་ཀྱི་བསྐྱེས་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇུག་པའི་སྣོས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས། དོན་དུ་གདོད་ནས་སྣོང་ཞིང་བདག་མེད་པའི་རིག་སྣོང་
 མཐའ་བྲལ་མཁའ་མཉམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་བྲལ་བྱུང་བཅའ་ནམ་མཁའི་སྣོང་ཆེན་པོ་མཉམ་པ་
 ཉིད་ཀྱི་རང་དུ་བྱི་ནང་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་རི་ལྟར་སྣང་ཡང་། སྣང་དུས་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་མེད་
 པ་གཞི་མེད་ཅ་བྲལ་ཆེན་པོ། གཏང་མེད་མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོ། ཡུལ་མེད་ཟང་ཐལ་ཆེན་པོའི་རོལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
 བྱེད་ལས། དེ་བས་སྣང་སྤོང་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀུན། |ནམ་མཁའི་རང་ལ་མི་གནས་མེད་པ་བཞིན། |བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་སྣོང་ཆེན་ཡུལ་ཆེ་བས། |སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་སྣོད་བཅུད་ཀུན་གནས་ཀྱང་། |ཐམས་ཅད་
 རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ། |གཉིས་སུ་མེད་དེ་སྣོ་སྣུང་ཀུན་དང་བྲལ། |ཞེས་དང་། རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་
 ལས། སེམས་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དེ་ནི་ནང་དང་བྱི་དང་གཉིས་ཀའི་བར་ནའང་མི་
 གནས་སོ། |ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་
 ཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སོ། |དེ་བས་ན་སེམས་དང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
 སེམས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱུང་མེད་དོ། |ཞེས་དང་། རྗེ་མི་ལས། གནས་ལུགས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ། |སྤྱིན་ཐག་ཆད་པའི་ནམ་མཁའ་འབྲ། |ཞེས་དང་།

Thus **in the end, in the state of space without conceptual focus** there is that primordial wisdom of self-arisen awareness that is free from a root. Examples and words do not have the power to express its greatness that transcends all conceptual grasping of saying this exists, this does not exist, words, thoughts, and expressions. However, to use an example to point it out, it is like pure vast space free from obstructing conditions. This is primordial wisdom that is pure from the contaminants of grasping at names within the expanse. This is the wisdom that has crossed beyond conceptual grasping (*Prajnaparamita*). Since it is the domain of the activity of the primordial wisdom of discriminating self-awareness, it is taught:

Prajnaparamita, the perfection of wisdom, is beyond words, thoughts, and expressions.
She is unborn and unceasing, the essence of space.
She is the domain of the activity of the primordial wisdom of discriminating self-awareness.
I prostrate to the victorious mother of the three times.

Thus, as it says in the *Sutra of the Father and Son Meeting*, all gathered phenomena of all the appearances and possibilities of samsara and nirvana are merely conceptual labels based on confusion. Ultimately, they are the primordially empty enlightened mind of selfless awareness and emptiness equal to space free from extremes. Within the equality of the great vast pervasive space free from limits and bias, the phenomena and realms of the outer vessel of the universe and inner inhabitants appear like an ocean. However, when they appear, they appear without any intrinsic nature as a greatness free from a ground or root. They are a greatness beyond conceptual focus or limit. They are the display of great unobstructedness without object. It says in the *All Creating King*:

Therefore, in all the appearances and possibilities, vessel and contents,
Like the state of space that does not dwell or exist,
The great object of the vast expanse of the enlightened mind
Dwells throughout the entire vessel and contents of Buddhas and sentient beings.
However, everything is completely pure in the nature of reality.
It is non-dual and free from all affirmation and negation.

It says in the *Enlightenment of Vairochana*:

The mind is completely pure in nature.
In it neither an outside nor and inside dwell.

What is the nature of space? It is the nature of the mind. What is the nature of the mind? It is the enlightened mind. Therefore, the mind, expanse of space, and the enlightened mind are non-dual without being created dualistically. Milarepa taught:

That primordial wisdom awareness of how things are
Is like space free from clouds.

མན་ངག་རིན་ཆེན་སྤྲུང་བ་ལས། ཚོས་ཉིད་མཁའ་འབྲུ་བསམ་དུ་མེད་པའི་དབྱིངས། །དེ་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་ངང་། །རྗེས་མེད་བྱ་བལ་གཉུག་མ་མཉམ་བ་ཉིད། །འདི་ནི་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རོ་རང་ཐོག་དུ་སྤོད་པའོ། །གནས་ལུགས་རང་བྱུང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་
རྩལ་དང་རོལ་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་རྒྱན་དུ་ཤར་ནས་ཅི་ཤར་རིག་སྟོང་རྗེན་པར་གྲོལ་བས་རིག་གཤེས་རང་མཁའ་
ལས་མ་གཡོས་པ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཞི་ལྷག་དབྱེར་མེད་སྟོས་བྲལ་གཉུག་མའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཙོས་ལྷན་སྦྲེས་
ཚོས་ཉིད་རང་ངོ་སྟོང་བ་དེ་ནི་ལྷག་རྗོགས་བྱུང་འཇུག་རྒྱུད་སྡེའི་སྤྱིང་པོ། དབང་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུད་ཡིན་
བཞིན་ལོར་བྱའི་བྱུང་ཚོས། འཕགས་པོད་གསར་རྟེན་གྲུབ་བརྟེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་འཇུག་མེད་ཡིན་
པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སློབ་ཐག་བཅད་ལ། **དེ་བས་རྟོག་གཤེས་ཆོག་སྤྲུབ་དང་མན་ངག་གཞན་ཞེས་ཉམས་ལེན་བྱ་བུ་**
བདུན་པའམ་མེད་པས། དེར་ལ་བརྟེན་བར་བསྟན་ཏེ་ཐག་གཅིག་ཐོག་དུ་གཅོད་པའོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་ལས་
གཞན་ཞེས་ཚོས་མི་དགོས་པས་དེ་རང་དུ་ཐག་གཅོད་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
གི་སྟོང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པ། དཔེ་དོན་རྟོགས་གསུམ་གྱི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཀུན་བྱེད་ལས། དཔེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུར་བརྟགས། །དོན་ནི་ཚོས་ཉིད་སྦྱེ་བ་མེད། །རྟོགས་ནི་སེམས་ཉིད་འགགས་པ་མེད། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་
ཚོས་རྣམས་ལ། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཡིས་མཚོན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དུས་ནམ་ཡང་ལྟ་བུ་རོ་
ཤེས་པའི་འོད་གསལ་དེའི་ངང་ལ་བཞག་པ་ལས། རྩལ་གྱི་རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་ལ་དགག་སྦྱབ་སྤང་སྤང་མི་བྱ་བ་
ནི་གནད་ཀྱི་དམ་པ་ཡིན་པས་ཡངས་མེད་བསྟོམ་གྱི་དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དང་བྲལ་བའི་
སེམས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་སྤང་མའི་ངན་ངག་བསྟོམ་བྱུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ཡང་ཡང་བལྟས་ཆོ་
མཐོང་དོན་ཉམས་སྟོང་གི་གནད་དང་མ་བྲལ་བ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འཇུག་བརྗོད་བྲལ་རིག་ཆ་ཐང་ཐལ་རྗེན་པ་དེ། ཡིན་
མིན་ཡོད་མེད་སྟོ་འདོག་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་དུ་ཚོད་དེ་འཇུག་མེད་རང་ངོ་རང་ཤེས་སུ་སྟོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་བར་འགྲུང་རོ།

It says in the *Pith Instructions Heap of Jewels*:

The nature of reality is a non-conceptual expanse like space.
Realizing that is an inexpressible state of primordial wisdom.
It is innate equality that is incalculable and beyond activity.
This is the mind of the victorious ones throughout the three times.

(Garab Dorje taught in his first statement) recognize your own true nature. Everything arises as an ornament of the energy and display of the great primordial wisdom of the self-arisen awareness of how things are. No matter what arises, it is liberated within naked awareness and emptiness. The nature of awareness does not move from its own place. This is the innate yoga of the unelaborated inseparability of the calm abiding and special insight of primordial wisdom. Sustaining the uncontrived natural face of the coemergent nature of reality is the heart of the union of the tantras of mahamudra and the great perfection. It is the special wish-fulfilling jewel dharma of the ultimate lineage of the primordial wisdom of the fourth empowerment. It is the unconfused view of all the old and new translations and practice traditions of India and Tibet. Therefore, decide upon it with confidence.

The activities of practice of the husks of logical words and other pith instructions **are consumed** or rather do not exist. That is taught to be reaching a final decision. (Garab Dorje taught in his second statement) decide upon the one key point. Realizing that the nature of all reality is like space free from fabrication of consciousness and mental objects is the view. There is nothing needed other than that. Thus, you must decide upon this yourself. Like that, all is gathered into the expanse of the single self-arisen primordial wisdom.

To reach a conclusion through examples, meaning, and signs, it says in the *All Creating King*:

It is like space for an example.
In meaning, the nature of reality is unborn.
The sign is that the nature of the mind is unceasing.
For all phenomena that are like space,
The example of being like space is used.

At all times of recognizing the view in that way, rest in that state of luminosity. Do not accept, reject, stop, or accomplish any discursive thoughts of afflictive emotions that are the energy of that. This is the sublime key point. It is taught to be the main aspect of undistracted meditation. Evenly rest in the nature of the mind free from a view and viewer. See again and again with the eyes of wisdom born from meditating on the pith instructions of the Guru. When you do this, never separate yourself from the key point of gaining experience in the meaning of seeing. The union of calm abiding and special insight is inexpressible. The aspect of awareness is nakedly unobstructed. Cut through all doubtful ideas about what is, is not, what exists, or does not exist. Without confusion, you experience the self-recognition of your own true nature. In this way, you will give rise to primordial wisdom.

།འོན་ཀྱང་ནམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ལྷན་ཐམས་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་ཨ་འཐས་ཐེར་ལྷག་གིས་ལས་གསོག་ནས།
 ཆགས་སྒྲུང་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་ན་བག་ཆགས་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མ་ཆད་བར་ཆུ་གཉེར་བཞིན་དུ་
 སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཤེས་ལྷན་གྱི་ལྷན་པ་ལ་འཕྱེད་དུས་ནས་གྲོལ་བས་གང་
 །འཕྱེད་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་གསོག་ལོང་མེད་པར་རང་གྲོལ་རྗེས་མེད་དུ་དག་པ་ཐུག་སྤྱད་རང་གྲོལ་
 གྱི་གདམས་པའི་གནད་ལ་གོམ་པ་གལ་ཆེ་བས། གང་སྐྱེས་ནམ་རྟོག་འོག་རྒྱུའི་འཁྲུལ་འབྲམས་སྤྱི་མ་སོང་བ་
 མོལ་སྐྱེས་རྟོག་པ་འཕྱེད་མ་ཐག་རང་བབ་གཉུག་མའི་བྲན་རིག་རང་དུ་འཕྱེད་དུས་ནས་གྲོལ་བ་དུས་མཉམ་པ་རྗེས་
 མེད་རང་དག་གི་གདམས་པ་འདི་ཡི་གནད་ཤེས་ན། བཟང་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཞེན་མེད་དུ་འཆར་བས་དགེ་བ་ལ་
 རྫོམ་སེམས་མེད། ངན་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཆུ་ལ་རི་མོ་བྱིས་པ་བཞིན་ཡལ། བར་མའི་རྟོག་ཚོགས་བྱ་ལམ་རྗེས་
 མེད་བཞིན་དུ་གྲོལ། རྟོག་པ་སྐྱོ་བུར་བུ་འཁྲུལ་ལ་རྒྱུ་ཡང་ཚུགས་མི་སྤྱབ་པར་སྐྱེས་གྲོལ་སྤྱགས་སྤྱད་དུས་
 མཉམ་པར་གྲོལ་བས་སྤྱད་ཅིག་རྟོག་པས་ལས་མི་གསོག་པས་པན་གནོད་བྱལ། གྲོལ་ཆད་གདེང་གིས་རྒྱུ་
 ངན་ལམ་དུ་སློང་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་འཁྲུལ་རྟོག་འཛོམས་པའི་གདམས་པ་འདི་རང་བྱུང་ག་
 དག་རིག་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ངོ་འཛོད་པར་བྱས་ནས་ཉམས་སྤྱི་ལོངས་ཤིག་གསུངས་པ་འབྲ་བས། རིག་པ་རང་ངོ་
 མ་འཛོད་པའམ་རི་ལྷ་བ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་སྤྱགས་སྤྱད་རང་གྲོལ་ག་ལ་བྱས། དཔེར་ན་ཡུལ་ག་བ་སློང་སྤྱང་མ་
 ཐག་པར་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྤྱགས་སྤྱད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གསལ་སྟོང་རྗེས་པར་མངོན་དུ་གྱུར་ན།
 སྤྱགས་སྤྱད་རང་སར་གྲོལ་བའི་དོན་ཡིན་པས། དཔལ་ལྷན་པག་མོ་བྱ་བས། སྤྱང་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་སོ་མཚམས་
 ལ། །སློང་འདས་ཀྱི་རིག་པ་འདི་མ་གོ་ན། ཚོས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆོད་པ་དགལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་གོ་ལུགས་
 གཅིག་ལ་བག་ཆགས་འཁྲུལ་བ་སྐྱོ་བུར་བ་རྒྱུ་མ་ཆད་བ་ཆུ་གཉེར་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པ་འབྱུང་ནའང་།
 འཁོར་བའི་འཁྲུལ་སྤྱང་འདི་དག་སྐྱུ་མའི་སྤྱང་བ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་དབང་ལས། དོན་དུ་བདེན་པར་མ་སྤྱབ་
 པས་ཚོགས་སྤྱག་ཡུལ་སྤྱང་གང་འཕྱེད་ཡང་རིག་སྤྱང་སྤྱག་སྤྱད་ཆོ། རང་རིག་རྗེན་པ་ངོ་ཤེས་པས་རང་བཞག་
 རྗེས་མེད་རང་གྲོལ་དུ་མ་སོང་བར་ཐམས་ཅད་ཉམས་ཅན་ཀུན་ལ་གཅིག་མཚུངས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་སྤྱག་སྤྱད་རང་
 གྲོལ་གྱི་གདམས་པ་སྐྱོ་བུར་འཁྲུལ་རྟོག་ཉོན་མོངས་རང་མཚན་འཁྲུལ་བ་འཛོམས་བྱེད་འདི་ལོང་ཤིག་གསུང་
 འབྲ་བས། དེ་ལྷ་བུའི་གྲོལ་ཆད་གདེང་ཐོབ་པ་ན་འཁོར་བ་སྤྱང་འདས་སྤྱི་གྲོལ་ཞེས་བྱའོ།

However, when there is a stream of discursive thoughts for ordinary individuals there is a constant focus of affirmation and denial. Through this, karma is accumulated. When you become overpowered by attachment and aversion, **confused habitual patterns are uninterrupted.** Like (the actions of ceaseless ripples) on water, **this is the source of all sentient beings.**

For yogins in whom this is not the case, from the time of their arising, all discursive thoughts do not have time to accumulate habitual patterns. They are self-liberated without a trace through the **instructions of self-liberation upon contact.** Training in this key point is extremely important. Do not let arising thoughts or undercurrents proliferate in confusion. As soon as they arise, rest in your own state. By abiding in the state of innate mindful awareness upon arising, they are liberated at the same time without a trace. This is the instruction of self-purification. When you know this key point, all positive thoughts arise without grasping and there is no mental pride about virtue. All negative thoughts fade away like a picture drawn upon water. The activities of indifferent thoughts are liberated without a trace.

As soon as there are **temporary** thoughts, they are liberated upon arising as conditions cannot alter them. Thus, they are liberated simultaneously upon contact. Since this is an instantaneous realization, karma is not accumulated, and they are free from causing benefit or harm. Through confidence in their liberation, adverse circumstances can be brought onto the path. Thus, these are instructions that **conquer the confusion of** the discursive thoughts of **afflictive emotions**, which is the root of cyclic existence. Having been introduced to the primordial wisdom of the awareness and emptiness of the primordial purity of self-arisen primordial wisdom, these should be **taken up and practiced.** Similarly, for those that haven't been introduced to their true face of awareness or do not understand it in that way, how could they have the power to self-liberate upon contact?

To use example about this practice, as soon as an object like a pillar appears, when its relative phenomenal nature meets with primordial wisdom, it becomes primordial wisdom awareness within naked luminosity and emptiness. This is the meaning of liberating things into their own place upon contact. The glorious Phagmo Drupa taught:

Between both appearances and emptiness
If you do not understand this awareness beyond concepts,
It will be difficult to cut through the root of phenomena.

Also, in another tradition they say that temporary patterns of confusion are uninterrupted like ripples on water, they appear inexhaustibly. However, other than the power of grasping to the truth of those illusory appearances that are the confused appearances of cyclic existence, they are not truly established. Thus, no matter what appearances of the six collections of sensory phenomena arise, upon contact with these appearances of awareness, these can be recognized through naked self-awareness. By that, they are self-liberated in self-resting without a trace.

Since ordinary beings who do not do this are all equally the same, the instructions of self-liberation upon contact have the power to conquer the confusion of the afflictive emotions of temporary conceptual confusion. Thus, these should be taken up and practiced. Attaining confidence in their liberation in that way, samsara is liberated into nirvana.

།སྤྱི་ཉེན་སྲིད་བ་ལས། མི་འགྲུང་ཚོས་ཉིད་རབ་ཏུ་བརྟན། །རང་སྣང་རང་གོལ་རང་གི་ཡུལ། །རང་བཞིན་རང་
 དག་རང་གི་གདངས། །ཚོག་བཞགས་ཅེར་བཞག་རང་བཞགས་ལོ། །ཞེས་ཚོས་སྤྱི་རང་གནས་རང་ས་རྗེན་པར་
 ཟེན་ཉེ་རིག་པའི་སྲོད་ཏུ་རང་གོལ་རང་དག་ཏུ་སོང་བའོ། །ལས་དང་སོ་བ་དང་། བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀས་
 རང་ངོ་མ་ཤེས་ན་འོག་འགྲུང་འགོ། ཅུལ་མ་རྗོགས་ན་རྒྱུན་བཟང་རན་མི་ཐེག་ རང་གོལ་མ་ཤེས་ན་འདུ་བྱེད་གི་
 ལས་རྒྱན་གསོག་པས་བསམ་གཏན་གི་རྒྱ་ཚོགས། འཛིག་རྟེན་སྤངས་པ། རྣམ་རྟོག་དོར་བ། དཔེན་པ་བརྟེན་
 པ། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བ་སོགས་ཚང་བ་ལས་ཉམས་སྲོང་སྲེ་བར་འགྲུང་གི། འདུ་འཛི་དང་རྣམ་གཤེད་ཁོད་ཏུ་
 བསྐོམ་ཡུན་བསྐྱིད་ཀྱང་ཉམས་སྲོང་མི་སྲེ་བས། རྗེ་མི་ལས། རི་ཁོད་ཏུ་མི་ཚེ་སྲེལ་ནས། རི་སྐད་དུ། སྤྱི་དང་སྲེ་
 ཏུས་ཡང་རྩལ་རྩེ། །མི་ལ་རས་པས་བསྐོམ་རྩལ་རྩེ། །ཞེས་རྣམ་རྟོག་རང་གོལ་གི་བསྐོམ་རྩལ་རྩེ་བ་རེད་ཅེས་
 བཀའ་རྒྱུ་ཅན་མཁྱེན་གཟིགས་ཁུ་བུ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོའི་ཞལ་ལས་ཐོས་སོ། །མན་དག་རིན་ཚེན་སྤངས་པ་
 ལས། རི་སྐད་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་མ་གྲུང་པར། །བདེ་བའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །རི་དྲགས་
 བཞིན་ཏུ་ཉགས་ཁོད་བརྟེན་བྱེད་པ། །སྤྱིར་མི་སྲོག་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། **ཁྱེ**
གསུམ་ཞེས་བྱེན་རྒྱལ་གི་རྩ་བ་སྣ་མ། དངོས་གྲུབ་གི་རྩ་བ་ཡི་དམ། མེན་ལས་གི་རྩ་བ་མཁའ་འགོ་སྟེ་གསུམ།
 ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རྩལ་ཤར་ཞི་བ་རིགས་ལ། སྤང་ལྷ་གནས་དག་ཁོ་ཚེན་རིགས་ལྷ་སྟེ་ཞི་ཁོ་རང་གི་རིག་པའི་ངོ་
 པོར་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲོར་པས། མེན་པ་ཁམས་གསུམ་ཏུ་འཁོར་ཞིང་འབྲུལ་བའི་རྩ་བ་སེམས་སུ་ཐུག་
 པར་ཐག་གཅོད། འཁའ་འཁོར་རྩ་སེམས་ཡིན་པ་དང་། སེམས་དེ་ཡང་ཐུན་མོང་ལྟར་ན་སེམས་འབྲུལ་བའི་རི་
 མ་དང་བཅས་པའི་སྐབས་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཏུ་བཞག་པ་ལྟར། རི་མ་བྲལ་བའི་ཚེ་སྤྱི་གསུམ་ཏུ་རྣམ་
 པར་འཛོག་པ་དང་། དེ་སྤྱིར་སྤྱང་བྱའི་རི་མ་རྗེ་སྤྱི་དུ་སོང་བ་ན། དག་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་
 རི་གསལ་ཏུ་གྲུང་པས་རི་མ་ཐམས་ཅད་དག་པ་ན་གཞི་ཡི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྤང་བར་འགྲུང་བ་སྟེ་འདྲིའི་
 ཚུལ་རྒྱས་པར་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

It says in the *Garland of Pearls*:

The unchanging nature of reality is completely stable.
The self-liberation of self-appearances is your homeland.
Natural self-purification is self-radiance,
Freely resting, nakedly resting, self-resting.

Thus, your own domain of the dharmakaya is nakedly seized. In the expanse of awareness, self-liberation is self-purified.

For both beginners and those who have not attained stability, since they do not recognize their own true nature, they have undercurrents of thoughts. Not completing the mastery of training, they cannot deal with positive and negative conditions. Not knowing how to self-liberate, they continuously accumulate karma. For them, they should amass the causes of concentration, renounce the world, abandon discursive thoughts, rely on solitude, guard their discipline, and perform other pure actions so that practice experience arises. Even though they meditate amidst business and distraction for a long time, they will not generate experience. Milarepa taught:

I dedicated my life to mountain retreats.
Thus, just like monkeys and gorillas play with acrobatic power,
Milarepa plays with the power of meditation.

It is taught that the self-liberation of discursive thoughts is the game of the power of meditation. I learned about this from the oral instructions of the great kind and wise bodhisattva Khunu Rinpoche. It says in the *Pith Instructions Heap of Jewels*:

For as long as you have not gained control over your mind,
Do not have attachment for any objects of bliss.
Like a deer, rely upon forests and mountain solitudes.
This is how to dwell on the path of the non-returning.

It says **for yogins of the peaceful and wrathful deities of the three roots**. The **three roots** are the Guru that is the root of blessings, yidam that is the root of accomplishments, and dakini that is the root of activities. The five families of **peaceful deities** arise through the energy of the five primordial wisdoms. The five families of the great **wrathful** ones are the natural purity of the five aggregates. **Yogins** that realize the essence of self-awareness should decisively **cut through the mental root of the confusion of the three realms** of samsaric existence.

As for the mind, when it is ordinary, the mind has the contamination of confusion. By settling the mind, conceptual mind, and consciousness, when the mind is free from contamination, it enters into the forms of the three kayas. Therefore, while the contamination to be purified has darkened the mind, the enlightened qualities that abide within the pure nature of the mind are still luminous. When all the contamination is purified, all the qualities of the ground appear. To understand that tradition more elaborately, you can refer to the *Uttaratantra*.

། འོ་ན་སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས། ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྐྱེགས་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་
ཚོས་སྐྱ་སྟེ། །དེ་ཚེ་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་བ་མེད། །སེམས་འགག་བ་དེ་སྐྱ་ཡི་མངོན་སུམ་མངོད། །ཅེས་
གསུངས་པས་བྱང་རྒྱལ་བརྟེན་དུས་སེམས་འགག་བར་བཤད་བ་རི་ལྟར་བྱང་ཞེ་ན། ལྷ་ངན་འདས་མངོ་ལས།
སེམས་ནི་དམིགས་བ་དང་བཅས་བ་སྐྱ་ཡི། །དམིགས་བ་མེད་བར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུངས་པས། སེམས་ཡིད་
རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་བསྟན་པའི་སེམས་དེ་འགགས་ཀྱང་། རིག་བ་ཚོས་དབྱིངས་སྐྱེ་འགགས་གནས་གསུམ་
དང་བྲལ་བས་ན་རྣམ་མཁུན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་དབྱིངས་ཐ་དད་མེད་པས། མ་དག་སེམས་གྱི་ཚོས་ལས་འདས་བ་
ཡིན་ནོ། །ཡུམ་ལས། སེམས་ནི་སེམས་མ་མཚེས་བ་སྟེ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་དང་།
རྒྱན་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པའི་མངོ་ལས། སེམས་མེད་ཅམ་པོ་འང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཚད་དང་གཞལ་དང་གཉིས་ཀ་
མེད། །ཅེས་དང་། རྒྱན་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས། གསང་བའི་བདག་པོ་སེམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་
རྣམས་གྱི་མ་གཟིགས་མི་གཟིགས་པས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། རིག་བ་སེམས་ཉིད་
མཐའ་བྲལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་བ་ཚེན་པོ་བརྗོད་བ་དང་། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དང་བྲལ་བ་རིག་བ་དང་། འོད་
གསལ་ཞེས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་བྲལ་བར་བརྗོད་པའི་གནད་གསང་ཤེས་དགོས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བ་རྣམས་གྱི་
མཐོང་བ་སོགས་དང་རིགས་འགྲེ་བར་མི་བྱའོ། །གཞན་དུ་རང་གི་རང་རིག་བ་སོགས་ཀྱང་འགལ་ཏེ། ལང་
གཤེགས་ལས། རི་ལྟར་རལ་གྲིས་རང་སོ་དང་། །རི་ལྟར་སོར་མོ་རང་ཅེ་ལ། །མི་གཅོད་རིག་པར་མི་བྱེད་
པ། །དེ་བཞིན་སེམས་གྱིས་སེམས་མི་མཐོང་། །ཞེས་དང་།

Now then, the master Chandrakirti taught:

All the dry firewood of knowable things without exception,
Becomes the royal dharmakaya when it is burned.
At that time, it is unborn and unceasing.
Stopping the conceptual mind, the kayas are realized.

When enlightenment is attained, it is said that the conceptual mind stops. It says in the *Nirvana Sutra*:

The conceptual mind arises with concepts.
It is not non-conceptual.

Although the conceptual mind that includes the ordinary mind, intellect, and consciousness is stopped, since the expanse of reality awareness is free from arising, abiding, and ceasing, it is inseparable with the omniscience of the primordial wisdom of the expanse of reality. This is because it transcends the reality of the impure conceptual mind. It says in the *Mother Prajnaparamita*:

The conceptual mind cannot find the mind.
The nature of the mind is luminosity.

It says in the *Dense Array of Ornaments Sutra*:

The mind does not merely not exist.
It is without dimension or measure.

It says in the *Enlightenment of Vairochana Tantra*:

As for the mind that is the master of secrets,
It is not seen by all the tathagatas and will never be seen.

The awareness of the nature of the mind is free from extremes. Great seeing primordial wisdom is awareness free from verbal expression, the activity of awareness, and one who is aware. As for that which is called luminosity, it should be understood as a secret key point free from the activity of being luminous and one producing luminosity. Do not generalize this as being something like what worldly people see and so forth.

Others even say that self-awareness is a contradiction. On this it says in the *Lankavatara Sutra*:

Just as held sword cannot cut its own edge
Or strike the fingers
That hold it,
So too, the conceptual mind does not see itself.

ལྷོད་འབྲུག་ལས། རི་ལྷར་མར་མེ་རང་གི་དངོས། །ཡང་དག་གསལ་བར་བྱེད་བཞིན་ན། མར་མེ་གསལ་བར་བྱ་
 མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་སྲུན་གྱིས་བསྐྱོབས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་འབབ་པོ། །སྲུན་མིན་རྫོགས་
 ཆེན་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་སྐྱལ་ལྷན་ལ་སེམས་རིག་དབྱེ་བ་དང་གྲོལ་ལྷགས་སོགས་ལེགས་བཤད་མཚོག་ཏུ་གྱུར་
 བ་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བ་བཞིན་འདྲིར་སྦྱོས་པས་ཚོག་མོད། འདྲིར་ནི་སྲུན་མོང་སེམས་སྦྱོགས་དང་
 མཐུན་པར་བྱར་ཅམ་མོ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཚོད་པས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཁྲུལ་རྟོག་
 གནས་སུ་དག་ནས་བྱ་རྩོལ་བྲལ་བའི་དང་དུ་ཐག་གཅིག་ཐོག་ཏུ་གཅོད་པས་ཉན་ཐོས་ལྷར་མི་བཀག། །བྱང་
 སེམས་ལྷར་མི་སྤངས། སྤགས་སྲུན་མོང་ལྷར་མི་བསྐྱར། ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྲུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་ཐོག་
 མར་ཞེ་སྤང་ནིམ། རང་གི་པ་མ་སྲུན་ཉེ་དུམ། འཁོར་དང་སྤེ་རིས་ཡུལ་དང་མཁརམ། ཚོས་ལོར་ལོངས་
 ལྷོད་མ་ལུས་ལམ། སྤ་ནས་འཆོ་ཞིང་ད་ཡང་སྤངམ། ཕྱིས་ནས་འདིས་ནི་འདི་བྱ་ཞེསམ། དགོས་ཤིང་
 འཆོ་བའི་དག་དང་བགེགསམ། ལོག་པར་འབྲེན་ལ་ཞེ་སྤང་ནིམ། ཆེ་འབྲིང་ཚུང་དུ་གང་སྦྱེས་ཆེམ། ཞེ་སྤང་
 ཚུ་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་ཤེས་རོ་བོ་རྩེ་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཡེ་གདོད་སྦྱོས་བྲལ་འགྱུར་བ་མེད་
 པའི་སེམས་དབའ་མི་བསྦྱོད་པ། ལྷོང་པས་ཡོད་མཐའ་དང་གསལ་བས་མེད་མཐའ་གྲོལ་བས་མཐའ་གྲོལ་ཏེ་རིག་
 པ་མཐའ་གྲོལ་ཁྲོ་བོ་བརྗེ་ཏེ་དུ་ག། རོ་རྩེ་ཐོད་པའི་སྤང་བ་ཅན་བརྗོད་མེད་སྲུགས་ཀྱི་ལྷ་དག་པོ་རྩལམ།མཚན་
 མར་འཛིན་པའི་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཞལ་བྱུག་སྤངས་པའམ། ཞལ་བྱུག་ཀྱི་མཚན་མ་བྲལ་བ་རང་བཞག་རིག་
 པའི་རང་བཞིན་གྱིམ། རོ་བོ་དེ་ལ་ཡིན་རྣོམ་རྣོས་བྲས་བཙོས་མའི་དབང་དུ་སོང་ན། རོ་རྩེ་གཅོད་པ་ལས། གང་
 དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། །གང་དག་ང་ལ་སྤར་ཤེས་པ། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་ལྷགས་པ་སྟེ། །སྦྱེ་བོ་དེ་དག་
 ང་མི་མཐོང་།

It says in the *Way of the Bodhisattva*:

The nature of a butter lamp itself
When it provides illumination,
Does not illuminate the butter lamp,
Because darkness does not obscure it.

Thus, there are these and other misunderstandings that can arise. As for the uncommon explicit meaning of the word great perfection (*dzogchen*), there are many great explanations about the differentiation of awareness, way of liberation, and so forth, spread out through the works of supreme wise masters. It would be appropriate to explain these at this point.

Here, there is just a common explanation in relationship to the conceptual mind. The great perfection cuts through the root basis of the conceptual mind. By this, confused discursive thoughts are purified in their own place by primordial wisdom awareness. Then, in a state free from effort, you decide upon the one key point. This is not stopping (afflictive emotions) like the shravakas. This is not purifying them like the bodhisattvas. This is not transforming them like the common tradition of secret mantra. This is the uncommon way of taking them onto the path. In this uncommon tradition, it says in the root text:

**For this, first there is anger.
Our parents, families, and friends,
Their retinues, communities, lands, castles,
Dharma, wealth, and possessions without exceptions
Have been harmed in the past and are hated in the present.
We say, "They will do this in the future."
When we give rise to great, medium, and small anger and aversion to
Enemies and obstructers that we fear,
Those that harm us, and those that lead us astray,**

Anger is the nature of the element of water when completely purified. It is the essence of the aggregate of consciousness, the vajra family deity, the Buddha Akshobhya who is primordially unelaborated and unchanging. Through emptiness, the extreme of existence is cleared and the extreme of non-existence is liberated, thus extremes are liberated. Awareness beyond extremes is the wrathful vajra heruka, **Vajra Thötreng Dragpo Tsal (Vajra Skull-Garlanded Wrathful Power)**, the deity of the inexpressible enlightened mind.

Abandon concepts of grasping to the substantiality of the characteristics **of faces and hands**. Rest naturally in awareness free from characteristics of faces and hands. If one is overpowered by fabricating concepts of prideful existence of the **essential nature**, it says in the *Vajra Cutter Sutra*:

Whoever sees me in form,
Whoever hears me through sound,
They have entered into an errant path.
Those beings do not see me.

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཅོས་སྐྱད་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ངོ་བོ་དེ་ལས་མ་བཅོས་པུ། མ་ལོ་ལུང་མ་བཟུན་དུ་
མ་སོང་བ་དང་ས་ས་ལེ་དེའི་རང་དུ་བཞགུ། བས་སྟོང་གསལ་རྒྱང་འཇུག་དབྱེར་མེད་པ་ཞེ་སྐྱང་རང་ཡལ་
ནས་མཁའ་སྤྱོད་དེངས་པ་བཞིནུ། རང་གྲོལ་ངོ་བོའི་བཞུགས་ཚུལ་ཡེ་ནས་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་ཡེ་གྲོལ་
བསྐྱལ་གཞི་མེད་དེ་ནས་མཁའ་མདུང་སྐོར་བ་བཞིན་འཁོན་ཐོག་མེད་པ་ཞེ་སྐྱང་ཡུལ་མེད་སྟོང་ཉིད་ནས་མཁའ་
གཡའ་དག་པ་ལྟར་འཛིན་བྲལ་བ་ཚོས་སྤྱི་སྟོང་དུ་རོ་གཅིག་པར་གསལ་སྟོང་ཤར་བའི་ཚེ། ཅ་ཐག་མེས་
ཚིག་ཟེན་བས་ཐག་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ་ལྟར་ལས་གསོག་མི་རུས་པས། ཞེ་སྐྱང་ལས་འབྲས་དབྱིངས་
སུ་ཞེ་ནས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་རྒྱད་ལ་ཤརུ། དཔེན་བའི་གཏམ་ལྟ་ཡི་ར་སྐྱལ་ལས། ཟང་ཐལ་རིག་པ་བར་
མེད་མཉམ་པའི་སྟོང་། །རིག་ཅལ་རྟོག་པ་རྒྱ་རྒྱལ་བཞིན་གཡོ་ཡང་། །འཛིན་བའི་སྟོག་བྲལ་ཤེ་བའི་སྐྱལ་
བཞིན་དུ། །ནལ་འཕྱོར་ལྟན་བས་འདོད་རྒྱར་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེའང་ལྟ་བའི་
རྟོགས་ཚད་དབྱ་སྤྱི་རལ་བས་མི་འབྱེད་རྒྱུན་ལོ་དང་འཕྲད་ཚེ་ཤེས་ཏེ། དང་པོ་རྒྱུན་དུ་ཤེས། བར་དུ་ལམ་དུ་
སྟོང་། མཐར་འདོད་གསལ་རྣམ་ལྟན་དུ་ཤར་དགོས། དེ་ཡང་དག་ལྟ་བུས་གཞོད་པ་བྱས་ཚེ། གཞུགས་ཀྱིས་ཉེ་
བར་ལེན། ཚོར་བས་ཉམས་སུ་སྟོང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་ལས་
གསོག་ །ནས་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས། དེ་དུས་འཆར་གཞིའི་རིག་པ་ངོས་ཟེན་བར་བྱས་ན་སྤང་ལྟ་རིགས་ལྟའི་ངོ་
བོར་གྲོལ་བས་གཤམ་ནས་རིགས་འགྲེལ།

།དེ་ལྟར་འཆར་གཞི་རིག་པ་བཅོ་མེད་རང་བཞགུ། རོ་རྗེའི་སྤྱི་འདུ་མ་བྱས་པ་དེ་ཡི་དངོས་སུ་བྱུབ་པ་
ཐོབུལ་པར་འགྱུར་བས། དབལ་སྐྱལ་རིན་པོ་ཚེས། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཞེ་སྐྱང་མེད། །ཡིང་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེ་སྐྱང་
ལང་། །མ་ཡིང་ཞེ་སྐྱང་ངོ་བོ་སྟོས། །ལྟོས་ཤིག་བསྐོམ་ལ་མ་ཡིང་དང་། །ཞེ་སྐྱང་མེད་ནས་སྟོང་བར་འགོ། །སྟོང་
གསལ་ངང་ལ་མ་ཡིང་ཞོག །དེ་ནི་ཞེ་སྐྱང་རྣམ་དག་ཡིན། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཟེར། །གསུངས་པ་ལྟར་ཡིངས་
མེད་སྟོང་ལ་སྤྱར་ཅིག་ས་མ་ཡུ། དེ་ལྟར་ཞེ་སྐྱང་ལམ་དུ་སྟོང་བ་དབལ་ལྟན་ལད་སུ་བ་ལྟ་བུའོ།

Thus, in the essential nature that is free from contamination of fabrication, **do not contrive. Rest in the lucid state of vivid clarity** without becoming indifferent. **Like the inseparable nature of space free of clouds**, in the union of emptiness and luminosity, anger naturally fades away. As for the way the self-liberated essence dwells, it is a groundless repetition of the primordially liberated primordial changelessness. Like waving a spear in space, hatred is unobstructed, and anger has no object. Emptiness is like space free from obstructing conditions.

Free from a grasping focus, in the expanse of the dharmakaya, **the one taste of luminosity and emptiness arises. At this time**, just as a burned grass rope can no longer act as a rope, karma cannot be accumulated. Thus, **the causes and effects of anger are pacified into the expanse**, and then **mirror-like primordial wisdom arises in your mind**. It says in the *Sound of the Divine Drum Words of Solitude*:

In the expanse of the seamless equality of unobstructed awareness
Although discursive thoughts that are the energy of awareness move like waves on water,
Like a dead snake that no longer grasps to anything,
Yogins who realize this, will enjoy sense pleasures.

Through the top knot of hair locks of the measure of realization of the view, when indistinguishable negative circumstances are met with, first the negative circumstances are recognized. In the middle, they are brought onto the path. In the end, they should arise as the forms of luminosity. Furthermore, when an enemy harms you, you feel it with your body. You experience it with your feelings. You cling to the characteristics of it with your perception. You accumulate the karma of samsara with your mental formation and your consciousness is conscious of its aspects. At that time, if you seize the ground of the face of the awareness of the ground, the five aggregates will be liberated into the essence of the five families. Below, the other families will be explained.

In that way, by self-resting in the uncreated awareness of the ground of arising, **the accomplishment of the uncompounded vajra body is attained**. Patrül Rinpoche taught:

In emptiness, there is no anger.
Through the fault of distraction, anger arises.
Without distraction, look into the essence of anger.
In this looking meditation, do not be distracted.
After there is no anger, it becomes emptiness.
Rest without distraction in the state of emptiness and luminosity.
That is the complete purity of anger.
It is called mirror-like primordial wisdom.

Thus, without distraction, **press this deep into your heart. Samaya**. In that way, practice taking anger onto the path like the glorious Ngephuwa. (Ngephuwa, a student of Jigten Sumgön, was bitten by a dog. Instead of getting angry, he meditated upon compassion and gained the realization of the one taste of all reality.

།ཡང་ནི་རང་གི་རིགས་རྩལ་གཉེན་ལྷུལ་འཁོར་སྡེ་རིས་དབྱུང་ལོར་ཚོས་ལྷན་ལ་འདི་འདྲ་མ་
 མཚེས་ཞེས་ཅེ་རྒྱལ་དང་ནི་ད་དུང་ཡང་ཆེ་ཐབས་ཁེངས་གྲགས་སེམས་པ་ཡི་སེར་སྒྲིམ་
 འཇུངས་པར་གྱུར་པ་ནི། རྒྱལ་ས་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཚོར་བའི་ཕྱང་པོ་རིན་ཆེན་རིགས་ལས་སྒྲི་
 ཚོགས་འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་སེམས་དཔའ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་འཁོར་འདས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲོང་དུ་གྲོལ་བས་རིག་པ་མཉམ་གྲོལ་ཁྲོ་བོ་རྩལ་ཉེ་རུ་ཀ་ཐོད་པའི་སྤང་བ་ཅན། ལྷན་གྲུབ་ཡོན་
 ཉན་རིགས་གྱི་ལྷ་དྲག་པོ་ཅུང་ཉེད་གཟུགས་དང་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ་ཞལ་བྱུག་སྤངས་པའི་རིག་
 སྒྲོང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་རོ་བོ་དེ་ལས་མ་བཅོས་པར་ལྷ་ལེར་ས་ལེ་རིག་པའི་
 རང་དུ་བཞག་པ་ན་སྒྲོང་གསལ་བྱང་འཇུག་དབྱེར་མེད་རྒྱལ་ནམ་མཁའི་སྤྲིན་དེངས་པ་བཞིན་ལྷུང་རིག་
 པ་མཉམ་གྲོལ་ཡིན་པའི་གནད་གྱིས་ཚུ་ལ་རལ་གྱི་རྒྱབ་པ་བཞིན་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་རྩོལ་མེད་རང་བཞག་
 ཚོས་སྤྱི་དགོང་པར་རོ་གཅིག་རིག་སྒྲོང་ཤར་བའི་ཚེ་རྒྱལ་སེར་སྒྲིམ་དུ་ཁ་ཞི་རྒྱལ་དག་པ་
 མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཤར་བ་སྟེ། རང་བཞག་རིག་པའི་འཁོར་ལོར་མཉམ་པར་རང་སར་གྲོལ་བའི་
 རིན་པོ་ཆེའམ་རིན་ཆེན་ཐག་མེད་ཡོན་ཉན་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའོ། །རི་རྒྱུད་དུ།
 སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་རྫོམ་སེམས་མེད། །ཡེང་པའི་སྒྲོན་གྱི་རྫོམ་སེམས་ལང་། །མ་ཡེངས་རྒྱལ་རོ་བོ་སྒྲོས། །སྒྲོས་
 ཤིག་བསྒྲོམ་ལ་མ་ཡེངས་དང་། །རྒྱལ་མེད་ནས་སྒྲོང་པར་འགྲོ། །སྒྲོང་གསལ་རང་དུ་མ་ཡེངས་ཞོག །དེ་ནི་ང་
 རྒྱལ་རྣམ་དག་ཡིན། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཟེར། གསུངས་པ་ལྟར་ཡེངས་མེད་སྤྲིང་ལ་ཕྱར་ཅིག་ས་མ་
 ཡེ།

It says in the root text:

Also, about our families, friends,
Lands, retinues, communities, armies, wealth, and dharma,
We say, "Others will never have anything like these."
Again and again we are proud.
When the miserliness of our greed
Of mental arrogance, ego-inflation, and fame arises,

Pride is the nature of the element of earth when completely purified. It is the essence of the aggregate of feeling, the ratna family deity, the Buddha Ratnasambhava who is the source of all desirable things. All the phenomena of samsara and nirvana are liberated into the expanse of the primordial wisdom of equality. The liberated equality of awareness is the wrathful ratna heruka, **Ratna Thötreng Dragpo Tsal (Jewel Skull-Garlanded Wrathful Power)**, the deity of the spontaneous presence of enlightened qualities.

Abandon concepts of conceptual characteristics of the form, **faces, and hands** of the deity. It is the **nature** of the primordial wisdom of the equality of awareness and emptiness. **In the essence do not contrive. Rest in the state of the vivid clarity** of awareness. In emptiness and luminosity united **inseparably**, pride is like **space free of clouds**.

Through the key point of the liberated equality of awareness, everything is liberated upon arising, like a sword striking water. At that time, naturally resting evenly without effort in the view of the dharmakaya, **the one taste of luminosity and emptiness arises. At this time, the sufferings of pride and greed are pacified. The primordial wisdom of equality of purified pride arises in your mind.** Within the wheel of naturally resting awareness, there is the precious liberation of equality within its own place. **The accomplishment of the unconditioned ratna qualities of whatever is desired is attained.**

Patrül Rinpoche taught:

In emptiness, there is no pride.
Through the fault of distraction, there is the mind of arrogance.
Look at the essence of pride without distraction.
In this looking meditation, do not be distracted.
After there is no pride, it becomes emptiness.
Rest without distraction in the state of emptiness and luminosity.
That is the complete purity of pride.
It is called the primordial wisdom of equality.

Thus, without distraction, **press this deep into your heart. *Samaya*.**

ཡང་ནི་གཞན་གྱི་སྡེ་འཁོར་དང་། རིགས་གཟུགས་ཡོན་ཏན་འབྱོར་པའི་ཚོགས་མཚན་དང་ཚོས་
 ལ་འདོད་པ་ཡི་ཚོགས་པ་དྲག་པོས་ཡིད་གཡོས་ན་མཚན་མེད་ཆགས་མེད་ཁམས་དག་པ་འདུལ་བའི་གྱི་དོ་བོ་
 གསུང་བརྒྱའི་རིགས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་དབང་སྣང་བ་མཐའ་ཡས། གཅིག་དང་དུ་མའི་རྟོག་
 ཚོགས་ཀྱི་གྲོལ་བས་རིག་པ་ཀྱི་གྲོལ་ཁོ་བོ་བརྒྱ་ཉེ་རུ་ཀ་ཐོད་པའི་སྤང་ཅན་བདེ་ཆེན་གསུང་གི་ལྷ་དྲག་པོ་
 རྩལ་ཞལ་ལྷག་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་བྲལ་བའམ་སྤངས་པའི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་རོ་
 བོ་དེ་ལས་མ་བཅོས་པར་ལྷ་ལེ་ས་ལེ་རིག་པའི་རང་དུ་བཞག་མཚན་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་དུ་འདོད་ཆགས་འགྱུར་
 གྲོལ་རང་སར་དག་པ། འཕར་གྲོལ་རིག་སྤོང་དབྱེར་མེད་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་དེངས་པ་བཞིན་ལྷ་ཚོས་སྤྱི་རོ་
 གཅིག་བདེ་སྤོང་འཕར་བའི་ཚེ་འདོད་ཆགས་ལས་འབྲས་དབྱིངས་སུ་ཞི་འདོད་ཆགས་དག་པ་སོར་
 རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འཆར་བས་འདོད་ཆགས་གཡོས་ཀྱང་འདོད་པས་མ་གོས་པ། དཔེར་ན་འདམ་ལ་
 གནས་ཀྱང་འདམ་གྱི་མ་གོས་པ་བརྒྱ་ལྷར་དེ་མ་མེད་པ་བརྒྱ་གསུང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་
 ཉམས་ལེན་འབྲལ་མེད་སྤོང་ལ་སྤྱི་ཚེས་བསྐྱེད་ནས་ཡེང་མེད་དགོས་པའི་དམ་ཚིག་ས་མ་ཡུལ་ས་
 མ་འདའ་བ་གནད་གྱི་སྤོང་པོར་གདམས་པའོ། རི་སྐྱད་དུ། སྤོང་བ་ཉིད་ལ་འདོད་ཆགས་མེད། །ཡེངས་པའི་སྤོང་
 གྱི་འདོད་ཆགས་ལང་།
 །སྤོང་ཤིག་བསྐྱོམ་ལ་མ་ཡེང་དང་། །འདོད་ཆགས་དག་ནས་སྤོང་བར་འགོ། །སྤོང་གསལ་རང་ལ་མ་ཡེང་
 ཞོག། །དེ་ནི་འདོད་ཆགས་རྣམ་དག་ཡིན། །སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཟེར། །གསུངས་པ་ལྷར་རོ།

It says in the root text:

**Also, when your mind stirs with fierce attached desire
For the communities, retinues,
Families, bodies, qualities, wealth, possessions,
Glory, and dharma of others,**

Desire is the nature of the element of fire when completely purified. It is the essence of the aggregate of perception, the padma family deity, the Buddha Amitabha who is the complete liberation of karma. All concepts of one and many are liberated. The complete liberation of awareness is the wrathful padma heruka, **Padma Thötreng Dragpo Tsal (Lotus Skull-Garlanded Wrathful Power)**, the deity of the great bliss of enlightened speech.

Abandon concepts beyond elaborations of characteristics of faces and hands. It is the nature of discriminating primordial wisdom. **In the essence do not contrive. Rest in the state of the vivid clarity** of awareness. In the expanse of the dharmakaya, thoughts of desire are liberated. They are purified in their own place and liberated upon arising. Awareness and emptiness **inseparable** are like **space free of clouds**. **When the one taste of bliss and emptiness arises, the causes and effects of desire are pacified into the expanse.**

Discriminating primordial wisdom of purified desire **arises in your mind**. Thus, even though there is the movement of desire, you are not tainted by desire, like a lotus flower that grows in the mud but is untainted by it. **The accomplishment of immaculate padma speech is attained. Press this deep into your heart** by never separating from its practice. *Samaya* is the necessary commitment to not be distracted. Not separating from that state is the instruction of the essential key point.

Patrül Rinpoche taught:

In emptiness, there is no desire.
Through the fault of distraction, desire arises.
Look at the essence of desire without distraction.
In this looking meditation, do not be distracted.
After desire is purified, it becomes emptiness.
Rest without distraction in the state of emptiness and luminosity.
That is the complete purity of desire.
It is called discriminating primordial wisdom.

། ཡང་ནི་གཞན་གྱི་དཔལ་ཡོན་དང་། མངའ་བའ་བསོད་ནམས་ཆེ་ཡོངས་སྡོད་ལྷན་གྲགས་ཆོས་ལ་
སྤག་དོག་པའི་། སེམས་མ་བདེ་བའི་བྲུག་དུ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་གང་ཤར་བའི་ཆེ་ཆེ་ན། སྤག་དོག་རྒྱང་ཁམས་
དག་པ་འདུ་བྱེད་དོ་བོ་ལས་གྱི་རིགས་ལྷན་གྱི་གྲུབ་པའི་སེམས་དཔལ་འདོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཆོས་སྐྱེ་ཐིག་ལེ་ཉག་
ཅིག་སྡོང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བས་ན་རིག་པ་ཡོངས་གྲོལ་གྱི་ཁྲི་བོ་ཀམ་ཉེ་དུ་ཀ་ཡོངས་རྫོགས་ཐིན་ལས་རིགས་
གྱི་ལྷ་ཐོད་པའི་སྤོང་བ་ཅན་ལས་གྱི་ཁྲི་རྒྱལ་དྲག་པོ་རྩལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཞལ་ཕྱག་སྤངས་པའི་
རང་བཞིན་གཉེན་མའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་། དོ་བོ་དེ་ལས་མ་བཅོས་པར་། བྱར་མེད་རང་བཞག་གཤེས་བབ་
ཡངས་པ་ཆེན་པོར་སྤོང་བའི་རང་གནས་ཡེ་ཤེས་དྲངས་ས་ལེ་ངང་དུ་རང་སོར་བཞག་ལས། སྤག་དོག་རྩྭ་ག་པ་
ཡོངས་གྲོལ་ཁང་སྡོང་དུ་རྒྱན་མ་ཞུགས་པ་ལྟར་ཐོབ་ཤོར་མེད་པ་སྡོང་སང་དེ་གྲོལ་ནས་རིག་སྡོང་དབྱེར་མེད་
སྤག་དོག་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་དེངས་པ་བཞིན་ལྷ། སྡོང་གསལ་འོ་གཅིག་དྲན་སྡོང་ཤར་བའི་ཆེ་། སྤག་
དོག་གི་ལས་གསོག་པར་མི་རྣམས་པ་གཞི་རྩ་བྲལ་བས་འབྲས་བུ་དབྱིངས་སུ་ཞེན་ལ། སྤག་དོག་དག་པ་བྱ་
གྲུབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཤར་བས་ན་རྩོལ་བྲལ་ལྷན་གྲུབ་ཀམ་ཐིན་ལས་གྱི་དོས་གྲུབ་ཐོབ་ལས། ཡེང་
མེད་སྡོང་ལ་བྱར་ཅིག་ས་མ་ཡེ་།

It says in the root text:

**Also, when great, medium, or whatever torment of jealousy arises towards
The glory, qualities,
Power, merit, health, wealth,
Fame, and dharma of others,**

Jealousy is the nature of the element of wind when purified. It is the essence of the aggregate of karmic formation, the karma family deity, the Buddha Amoghasiddhi of spontaneous presence. When you are completely liberated into the expanse of the unique bindu of the dharmakaya, the complete liberation of awareness is the wrathful karma heruka, **Karma Thötreng Dragpo Tsal (Activity Skull-Garlanded Wrathful Power)**, the deity of the complete perfection of enlightened activities.

Abandon concepts of grasping to the characteristics of faces and hands. Their nature is innate primordial wisdom. **In the essence do not contrive.** Naturally rest in the state of the vivid clarity of the naturally abiding essence of primordial wisdom within the unfabricated naturally resting great vastness of how things truly are. When there is the complete liberation of thoughts of jealousy, they are liberated into immaculate emptiness with nothing to gain or lose like a thief entering an empty house. In the expanse of the dharmakaya, thoughts of jealousy are liberated. Awareness and emptiness **inseparable** are like **space free of clouds.**

When the one taste of recollection and emptiness arises, the causes and effects of jealousy are pacified into the expanse as the accumulation of karma cannot happen free from a root basis. Purified jealousy, **accomplishing primordial wisdom, arises in your mind.** At this point, free from effort, the spontaneously present **accomplishment of karma activities is attained.** Press this deep into your heart without distraction. *Samaya.*

ཡང་ཅིག་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལུང་ཡིན་དང་མ་ཡིན་ཤེས་མ་ཤེས་ཤིང་གོ་དང་མ་གོ་རིག་མ་རིག་ཤིང་
དེ་སོགས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཉོག་ཚོགས་ཐོལ་ཐོལ་ཚུ་སྤྱད་བཞིན་ཤིང་རང་དགར་ཤར་ལ་ཡང་
ཡུང་ཅམ་ཤིང་ཡིན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མི་ཤེས་གཉི་ལྷན་ཆེན་པོ་ཞེས་ཤིང་ཁམས་གསུམ་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་ཆེ་ཤིང་ཡིན་པུ་འགྱུར་བས་ནི་དེ་ཆེ་བཞིན་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རིག་པ་ནི་གཉི་ལྷན་ཆེན་པོ་ཞེས་ཤིང་
ཁམས་དག་པ་མེད་གཞུགས་འོ་འོ་དེ་བཞིན་རིགས་གྱི་སེམས་དཔལ་རྣམ་པར་སྤྱད་མཛད། གཞུང་འཛིན་གྱི་
ཉོག་ཚོགས་རང་སར་རིག་པའི་སྐོར་དུ་གྲོལ་བས་རིག་པ་རང་གྲོལ་གྱི་ཁོ་ལོ་བུ་ཉེ་དུ་ག་ཐོད་པའི་སྤོང་བ་ཅན་
སྤྱི་མེད་སྤྱི་རིགས་གྱི་ལྷ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ཁོ་རྒྱལ་བྲག་པོ་རྩལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཞལ་བྱུག་སྤངས་པ་
སྤྱི་འགག་གནས་གསུམ་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་ཆོས་སྤྱི་འོ་འོ་དེ་ལས་མ་
བཅོས་པར་ལྷ་ལེ་རིག་པ་ཡེ་བབ་སོར་བཞག་ཆེན་པོར་དྲངས་ས་ལེའི་རང་དུ་རང་བཞག་སྤོང་གསལ་
ཡངས་པ་ཆེན་པོར་དབྱེད་མེད་པར་གཉི་ལྷན་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་དེངས་པ་བཞིན་དུ་དག་ནས། མ་རིག་གཉི་
ལྷན་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྐོར་དུ་རོ་གཅིག་མི་ཉོག་སྤོས་བྲལ་སྤོང་གསལ་དུ་དྲངས་པའི་ཆེ་ཤིང་གཉི་ལྷན་ལས་
འབྲས་དབྱེད་ས་སུ་ཐེམ་ཤིང་ཆོས་དབྱེད་ས་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་རང་ཤར་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ལྷགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ཐོབ་ཤིང་འགྱུར་བས། ཇི་སྲིད་སེམས་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པར་དུ་
ཡོང་མེད་བཙོན་པ་བྲག་པོས་སྤྱིང་ལ་སྤྱར་ཅིག་ས་མ་ཡུང་ཞེས་པ་སྟེ། མན་ངག་རིན་ཆེན་སྤྱངས་པ་ལས། ཇི་
སྲིད་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་མ་གྱུར་བར། །བདེ་བའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །རི་དྲགས་བཞིན་དུ་
ནགས་ཁོང་བཞེན་བྱེད་པ། །ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་བས་འོ་འོ་དེ་
གྱུར་བསྐོས་པས་རང་མ་འཁྲིང་ན་འབྲུལ་འབྲུལ་ཐ་མལ་དུ་འོར་ནས་ཆོས་དང་རང་རྒྱུད་ལ་བྲལ་དུ་སོང་ན།
ནམ་ཉོག་རང་རྒྱུད་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ནམ་ཉོག་ཉོན་མོང་གང་སྤྱིས་གྱུར་གཉེན་པོ་ཆེག་ཆོད་ཀུན་གྲོལ་
ལས་གཅིག་ཤེས་ཀུན་གྲོལ་རང་འོ་འོ་དེ་པའི་ལྷ་བ་གཅིག་སུ་དངོས་འཛིན་པ་ལ་འདུ་བས། །ནམ་ཉོག་ཉོན་མོངས་
གང་སྤྱིས་གྱུར་ཆོས་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་ལོག་ཤིག་མིན་པས་ན།

It says in the root text:

Also, there are various states of mind of thinking if things exist or don't exist,
Awareness, and unawareness of understanding something or not.
Thoughts of indifference erupt
Like water bubbles.
Freedom arises just for an instant.
Fleeting thoughts about what is and isn't
Are called the "great ignorance of unawareness."
It is the great root of wandering in the three realms.
When this arises continuously,
At this time, have mindful awareness.

Ignorance is the nature of the element of space when it is completely purified. It is the essence of the (aggregate of consciousness) of names and forms, the tathagata family deity, the Buddha Vairochana. Through the natural liberation of dualistic thoughts within the expanse of awareness, the self-liberation of awareness is the wrathful Buddha heruka, **Buddha Thötreng Dragpo Tsal (Buddha Skull-Garlanded Wrathful Power)**, the wrathful deity king of the family of the unborn kaya.

Abandon concepts of grasping to the characteristics **of faces and hands**. It is the **nature** free from arising, abiding, and ceasing. **Do not stray from that essence** of the naturally resting dharmakaya. Naturally **rest in the state of the vivid clarity** of the essence of the great natural resting of primordially relaxed awareness. Within the **inseparable** great vastness of emptiness and luminosity, ignorance **is like space free of clouds**. **When the one taste of purified non-conceptuality arises** within the expanse of the primordial wisdom of self-awareness of unawareness and ignorance, **the causes and effects of ignorance dissolve into the expanse**. **The primordial wisdom of the expanse of reality naturally arises in your mind**. **The accomplishment of the primordial wisdom of the tathagata mind is attained**. Until you have gained control over your mind in such a way, with fierce undistracted diligence **press this deep into your heart**. *Samaya*.

It says in the *Pith Instructions Heap of Jewels*:

Until you have gained control over the mind,
Have no attachment to all things of bliss.
Stay in solitude like a deer.
Thus, you will dwell on the path of the non-returners.

Thus, even though you have been introduced to the view, if you do not continue with that state through meditation, you will become lost in ordinary proliferation of confused thoughts. When your mind separates from the dharma, thoughts take over and bind you in samsara. Thus, no matter what discursive thoughts or afflictive emotions arise, apply the one antidote that liberates all. Know the one path that liberates all. Gather everything into the understanding of the single view of self-recognition. Thus, no matter what discursive thoughts or afflictive emotions arise, understand they are nothing other than the primordial wisdom of the dharmakaya.

སྐམ་པོ་བས། རྣམ་རྟོག་ཚོས་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཚོས་སྐྱད་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་སྐྱད་པའི་ཚོས་འདི་མཐའ་དག་
ཚོས་དབྱིངས་བདེ་ཆེན་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པས་སྐྱད་ཙམ་ཉིད་ནས་ཚོས་སྐྱར་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་
ཚུ་ནང་རྒྱ་སྐྱད་ཚུ་ལས་མ་འདས་པ་དེ་སྐྱད་ཙམ་ཉིད་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་བཞིན། ལྷགས་སུ་བྱོན་པའི་གསུང་སྒྲོས་
ཡིན་པར་སྐྱད་བས་དེ་དོན་སྐྱལ་མེད་ལ་སྐྱད་བར་མི་འགྱུར་དོ། །གཞན་རྣམ་རྟོག་ཚོས་སྐྱེ་ཞེས་རྟོག་དཔྱད་གི་
མེད་ཆད་མཐུད་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བར་སྐྱ་བ་ནི་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་པ་གོ་བར་བྱའོ། །རྣམ་རྟོག་རང་གྲོལ་གི་
གནད་འདི་ལྟ་བུ་མི་ལྡན་པ་སེམས་གནས་ངམ་གསོ་ཙམ་ལ་གདེང་འཆའ་བ་དང་། གནས་འགྱུར་ཤེས་པས་
ཚོག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་རྟོག་ཐ་མལ་བ་དང་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་པས། རང་ཤར་རང་གྲོལ་གི་
གནད་དང་ལྡན་ན། རང་རྒྱུད་གཉིས་འཛིན་གི་འཆིང་བ་ལས་མི་གྲོལ་མི་སྲིད་པས་གདེང་གྲོལ་ཐོག་ཏུ་བཅའ་བ་
སྟེ་གནད་གསུམ་པའོ། །དེ་ལ་བསྐྱོམ་པ་ཉམས་ལེན་གནད་དུ་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། ཤར་
གྲོལ་གི་གནད་ཤེས་ན་རྟོག་པ་གང་སྐྱེས་བསྐྱོམ་དུ་ཤར་ནས་འཇུག་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟའི་
གནད་གསང་ཤེས་པ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེའི་རྟགས་ནི་སྲོད་པས་ཤེས་ལ། འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་། རྒྱ་འབྲས་
ལ་ཡིད་ཆེས། སེམས་ཙན་ལ་བྱམས་སྟེང་། འདིར་སྐྱད་ལ་འཛིན་མེད། གནས་ཚུལ་ལ་དག་སྐྱད་། ལྷ་མ་ལ་མོས་
གུས། མཆེད་གོགས་ལ་བཅེ་གདུང་། བསྐྱོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། ཉམས་ལེན་ལ་བཙོན་པ་སོགས་གིས་དབག་ན་
གསལ་བར་འགྱུར་དོ། །གཞན་ཡང་གནས་ཐབས་དགུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་གནས་གི་ཞི་གནས་
འགོག་བསྐྱོམ་མ་གཏོགས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་སྐྱུ་མོང་གི་ཞི་གནས་དང་། རྟོག་སྲོད་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལྷག་
མཐོང་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་སྟེང་། ལྷག་མཐོང་དུ་བརྗོད་གི་ལྷག་མཐོང་དངོས་མ་ཡིན་པ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ལྷག་མཐོང་ཚོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་རྟོག་དཔྱད་ལས་མ་འདས། ཞི་
གནས་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པར་བསམ་ནས། ཞི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་སྒོར་མི་ཤོང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ཞི་གནས་ཅི་དང་
མ་བྲལ་བཞིན་དུ་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚོ་དྲངས་པར་ཉ་རྒྱུད་འཕྱོ་བ་ལྟར་འདོད་མོད་གི། དེ་ཡི་འཇུག་
ཅ་ལྷག་མཐོང་ཡེ་ཤེས་རྟོག་དཔྱད་གི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་དེས་ལེན་པས།

Gampopa taught:

The dharma teaches that discursive thoughts are the dharmakaya.

All these phenomena are the appearances of mere discursive thoughts. They never stray beyond the primordial wisdom of the awareness of the great bliss of the expanse of reality. Aside from being mere appearances, they are the dharmakaya. For example, when a moon appears as a reflection in water, there is nothing other than water. That mere appearance of the moon is still water. Since these teachings are the words of the enlightened mind, the meaning of this does not appear to those who are unfortunate.

When other people say thoughts are the dharmakaya, they are merely making analytical connections. Understand that these mere words about liberation mean nothing at all. Without the key point of the self-liberation of discursive thoughts, there is merely the mind abiding at rest. By having false confidence about this and thinking that it is enough to recognize the stillness and movement of the mind, there is no difference between them and people with ordinary confused thoughts.

When you have the key point of self-liberated self-arising, it is impossible that you will not be liberated from the bondage of dualistic fixation in your mind. Thus, (Garab Dorje) taught in his third statement be liberated with confidence. This alone is the key point of whether or not your meditation practice hits the mark. If you know the key point of liberation upon arising, no matter what thoughts arise, they will arise as meditation and confusion will naturally be gone. In that way, understanding this secret key point is extremely important.

To realize that you should know how to act. Have renunciation towards samsara. Have faith in cause and effect. Have love and compassion towards sentient beings. Do not be attached to the appearances of this life. Have pure perception towards things. Have devotion towards your teachers. Have love and kindness for your companions. Cultivate wisdom born from meditation. Have diligence in practice. These and other things will become clear.

Furthermore, there are the nine methods of resting and other ways of resting the mind in the context of calm abiding instructions. These are nothing other than the serenity of cessation. The analytical wisdom of the common worldly teachings on calm abiding are taught as a branch to the realization of special insight. Thus, you should understand that what is called special insight is not really true special insight. Some people focus on the analytical wisdom of discerning phenomena through special insight. This is nothing other than conceptual analysis. Thinking that calm abiding is nothing other than being free of thoughts, they do not unite calm abiding and special insight in their minds.

Some people combine calm abiding with conceptual calculations and engage in analysis. They are like small fish wandering around in the vast clear ocean. These people become confused by being attached to an analytical essence of the primordial wisdom of special insight.

ལྷག་མཐོང་གི་དོན་ནི་སྐྱ་མའི་མན་ངག་གིས་བལྟ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་བལྟས་
 པས་མཐོང་བ་དང་བྲལ་བའི་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ལྷག་གིས་མཐོང་བས་ཡིན་མིན་སོགས་སྐྱོ་འདོགས་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་
 པའི་རང་ངོ་ཤེས་པའི་རིག་པ་དང་། ཞི་གནས་དངོས་ནི་སྤ་རགས་རྟོག་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་རྒྱལས་ཞི་
 ཞིང་གཡོ་མེད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཅེ་གཅིག་དུ་ངང་གིས་གནས་པ་རྒྱ་མཚོ་མི་གཡོ་བ་ལྟར་ཡིན། དེ་ཡང་མི་རྟོག་
 གཉིང་པོར་མ་སོང་བ་མཐོང་མེད་དོན་དེ་རི་བཞེན་མཐོང་བའི་རིག་པའམ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་བྱུང་དུ་
 འཇུག་པ་ལ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འཇུག་ཞེས་རང་བཞེན་ངང་གིས་བྱུང་འཇུག་ཡིན་པ། བསོད་ནམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། གང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞེན་རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། རང་བཞེན་གྱི་བསྐྱོམ་
 པར་ཞུགས་པ་དང་། ཞེས་དང་། གང་མཐོང་བ་དེའང་མི་མཐོང་། རི་ལྟར་མི་མཐོང་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་མཐོང་
 བ་དེ་ཚུལ་བཞེན་དུ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོགས་མདོ་སྡེ་ཟུམ་མོ་ལས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་གནས་
 དེ་གཉེན་འཛིན་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་རྟོག་གི་སྤང་བ་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་རིག་གི་སྤུན་པ་
 སེལ་བ་ལྟ་ཅི་སྐྱོམ་ཉེ། རྣམ་རྟོག་ཉིད་མ་རིག་པའི་རང་བཞེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རྣམ་
 རྟོག་མ་རིག་ཆེན་པོ་སྟེ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་སྤྱང་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཚོས་ཉིད་མཛོན་སྤུལ་
 དུ་འཇུག་བར་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཡིན་པས་བརྒྱུད་པ་འདིས་མཉམ་བཞག་ལ་དབྱུད་བསྐྱོམ་
 མི་མཛད་པ་ནི་མན་ངག་སྐྱ་ན་མེད་པའོ། །གཉེན་འཛིན་དང་མཚོན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་
 ཤེས་པ་ཉིད་ལ་དེ་དང་དེར་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་བཟུང་བ་ལེས་
 པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པ་སོགས་མ་རིག་པའི་སྐྱིབ་གཡོག་བྲལ་བས་རང་རིག་པ་སྐྱོ་འདོགས་དང་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་
 པས་ངེས་པ་རྙེད་པ་དང་། མི་བདེ་བའི་རྣམ་རྟོག་འགྲུ་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་འཛིག་པ་
 སོགས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བདེ་མཚོག་སྟོམ་འབྱུང་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམ་པར་གྲོལ། །རྟོག་
 གའི་སྟོང་བ་རྣམ་པར་སྤངས།

As for the real practice of special insight, though the pith instructions of your Guru, you learn the way of seeing how the mind truly abides beyond having a conceptual object of focus. Going beyond seeing is called special insight. In this, self-recognized awareness cuts through doubts and misconceptions about what is, is not, and so forth.

As for the real practice of calm abiding, the waves of afflictive emotions in the mind of both subtle and gross thoughts are calmed. Then, one rests in the one-pointed state of the essence of the unmoving mind, like a still ocean. Furthermore, not falling into the mere depths of non-conception, the way that awareness sees the ultimate nature that cannot be seen is united with the realization of the view. This is the union of calm abiding and special insight. In this, they are naturally united.

It is taught in the *Sutra of Meditative Absorption that Gathers All Merit*:

For whomever all phenomena are naturally completely pacified,
They naturally enter into equanimity.

It also says:

Whoever sees also does not see. How do they not see?
In a way of not seeing anything, they see.

There are these and many other quotes from the profound sutras. If there is a conceptual focus towards the abiding mind and if there are strands of conceptual analysis about the primordial wisdom of special insight, how could it be the view that dispels the darkness of unawareness, because discursive thoughts themselves are the nature of unawareness? It is taught in the *King of Samadhi Sutra*:

The great unawareness of discursive thoughts
Causes one to fall into the ocean of samsara.

As for encountering reality directly (*chö nyi ngön sum*), it comes about through the wisdom born from meditation. In this lineage, there is not analytical meditation in evenly resting. This is the unsurpassed pith instruction. Free from all conceptual grasping and characteristics, there is what is merely called the way things are. A nihilistic void is just conceptual cessation, holding onto a vacant emptiness as the authentic meaning is being obscured by unawareness. Cutting through misconceptions and doubts about self-awareness, the definitive meaning is attained. You should understand that great bliss is entered when you are free from all concepts of bliss, clarity, and non-conception.

Furthermore, it is taught in the *Samvarodaya Tantra*:

Subjective and objective grasping are completely liberated.
Completely abandon all intellectualization.

ལྷ་ཚོགས་སྐྱོ་འདོགས་སྐྱོ་འདོགས་མེད། |ཆགས་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། |རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་
 མཚོག། |དབང་པོ་ཀུན་འདས་རྣམ་པ་མེད། |དངོས་དང་དངོས་མེད་བདག་ཉིད་ཀྱང་། |དངོས་དང་དངོས་མེད་
 རྣམ་པར་སྤངས། |བཅའ་པོ་མེན་སྤྱིར་རང་རིག་པ། |ཤེས་པས་མ་ཡིན་མཐོང་བ་མིན། |གཟུགས་མེད་སྤྱིར་ན་
 གང་མི་གནས། |འགྲུང་བ་མེད་སྤྱིར་དེ་ཉག་པ། |ཞེས་གསུངས་སོ། |ཀུན་མཁྱེན་རིང་ཚོམ་པས། རིག་པ་རང་
 བབས་ཀྱི་བསམ་གཏུན་ཞེས་གསུངས་པས། ལུ་ལ་རྣམ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་ཐུན་མིན་ཞི་གནས་དང་རིག་པ་
 ཚོས་སྐྱེ་ཞི་ལྟག་ཟུང་འཇུག་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་དེ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ། མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་དབྱུ་མ་ཆེ་པོའང་དེ་ཡིན་
 པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་འདིར་འདུས་པས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ། ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་དང་
 བྲལ་བས་ལུ་ལ་ཁྲིམས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ། བདེ་གཤེགས་པག་གྲུས། རྣམ་རྟོག་དང་ནི་ཉོན་མོངས་
 པ། |ཐམས་ཅད་འདུལ་བས་འདུལ་བ་ཡིན། |རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཚོས་སྐྱེ་བྱ། |ངེས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་
 ས། |སྐྱོ་འདོགས་ནང་ནས་གཅོད་པ་ན། |འདི་ནི་སྣ་མའི་གདམས་ངག་ཡིན། |ཉག་ཆད་སྐྱོ་སྐྱུར་ལ་སོགས་
 པའི། |མཐའ་དང་བྲལ་བ་དབྱུ་མ་ཡིན། |སྐྱེ་བསམ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། |པ་རོལ་སྤྱིན་པའི་གདམ་ངག་
 ཡིན། |འཁོར་དང་སྤྱ་ངན་འདས་པའི་ཚོས། |སེམས་སུ་རྫོགས་པས་རྫོགས་ཆེན་ཡིན། |ཞེས་སོགས་དང་།

It also says:

There are no conceptual doubts about various conceptual doubts.
Great bliss is without desire.
The most supreme thing of all
Transcends all the senses and has no form.
Even though it embodies everything real and unreal
Everything real and unreal are completely abandoned by it.
Since it is self-awareness, it is not a material thing.
It is not conceived of. It is not seen.
It does not dwell anywhere, because it has no form.
It is permanent because it never changes.

The omniscient master Rongzompa taught:

Naturally resting awareness is called concentration.
Like water being wet, uncommon calm abiding and dharmakaya awareness
Are the great union of calm abiding and special insight.
Since the realization of the coemergent nature of how things are is free from all mental action,
It is called mahamudra.
Since it is free from all extremes, it is called the middle way.
Since the realization of all reality is gathered in this, it is called the great perfection.
Since it is free from all thoughts of afflictive emotions, it is called the mahamudra of discipline.

The Sugata Phagmo Drupa taught:

Since it tames all discursive thoughts and afflictive emotions,
It is called taming (*vinaya*).
Within the dharmakaya, discursive thinking
Is the ground that generates certainty.
When misconceptions are severed from within,
This is the oral teaching of the Guru.
Being free from all extremes of conceptual speculations,
Like eternalism and nihilism, is the middle way.
Since it goes beyond words, thoughts, and expressions
It is the oral instruction of the perfection of wisdom.
Since all the realities of samsara and nirvana
Are complete in the mind, it is the great perfection.

རྒྱུད་རྒྱ་མ་ལས། སྤ་མོ་ཟབ་མའི་ཚུལ་བསྟན་ནི། །སྤང་ཅི་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་ཆེ་སྤྲ་ཚོགས་ཚུལ་བསྟན་
 གང་། །སྤྲ་ཚོགས་སྤྲུབ་སྤྲོད་བཞིན་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྐོམ་པ་ཉམས་སྤྲུབ་སྤངས་
 བས་ལྟ་བསྐོམ་སྤྲོད་འབྲས་བཞི་ཀ་རིག་པ་ཟང་ཟལ་ངང་དུ་ཆེག་ཚོད་དུ་ལམ་དུ་འབྱེད་པ་གཅིག་ཤེས་ཀྱིན་གྲོལ་
 གྱི་གནད་མ་ནོར་བ་དེ་ཡིན་པས་བསྐོམ་པ་དང་སྤྲོད་པའི་མན་ངག་གྲང་ཡིན་ནོ། །
 ཐ་མར་དགོ་བ་མཚུག་གི་དོན་ལ། **དེ་ལྟར་འཇུག་ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དུག་སྤྲ་** ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་ཚོལ་
 བས་མི་སྤང་མཉམ་བཞག་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐུ་ཡིས་རང་བཞིན་དབྱིངས་སུ་དག་གོལ་འགོ་བ། ག་ཤེས་
 བབ་གཉུག་མའི་སེམས་ཉིད་མངོན་གྱུར་གྱིས་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སུ་ལམ་འབྱེད་གྱི། **གནད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་**
རྫོགས་རིམ་ལག་ཏུ་སྤང་བདེ་བ་འདི། མོད་ཡུལ་སྤྲུབ་སྤྲོད་ཚོས་གྱི་ཉོན་བྱེད་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་
 གནམ་སྤྲ་བབས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་མི་འགྲུར་བའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་དམ་པ་སྤྲ་ཉིག་བཅད་པོའི་སྤྲུབ་སྤྲུབ་
 འགྲུབ་གྱི་གཞུང་ཤིང་སྤྲ་བབས་སྤྲུབ་པའི་རིགས་སུ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུར་བཞེངས་པ་སྟེ། མངའ་བདག་ཉི་མ་འོད་ཟེར་
 ༡༡༥༤ ༡༡༥༥ གཏོར་ལུང་ལས། ལྷ་ཅིག་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་རྗེ། འབྲི་ཞེས་བྱ་བའི་སྤེ་སྤྲོད་བུ། རྒྱུའི་མཚན་
 ཅན་དག་ཏུ་སྤྲེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཨོ་རྒྱན་སྤྲོད་པ། ལྷ་བཙུན་སྤོན་མོ། མངའ་རིས་པའ་ཆེན་
 མོགས་གྱི་ཟབ་གཏོར་གྱུ་རྒྱའི་ཞལ་ལུང་མང་བ་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བཙུན་བཙུན་དབང་པོའི་སྤྲུགས་སྤོན་
 འབྲེལ་བ་བདུད་ཅི་སྤྲུང་ཆེན་ལས། སྤྲོད་དང་ཞེ་བའི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པོ་ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཚོས་མཚུངས་པ་ཚོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྤྲུབ་ཚོགས་ཉེ། བསྐྱ་སྤྲོད་པའི་གཏོར་ལུང་
 ལས། རྒྱ་གར་རིག་འཛིན་རྩྱུ་ཀ་རུ། འབྲི་ཡི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུའི་མིང་། ཞེས་དང་།

It says in the *Uttaratantra*:

As for the profound subtle way of teaching,
It is like the one taste of honey.
Whatever great vast various ways are taught,
They are like various shells that hold the same essence.

In that way, by practicing meditation, the view, meditation, action, and fruition are all included within the single state of unobstructed awareness that cuts through all. Understanding this single way to take things onto the path, everything is liberated. This is the unerring key point. This also includes the pith instructions of the meditation and conduct.

3. Virtuous Conclusion in the End

In that way, there is this effortless method of not abandoning the **five poisonous** afflictive emotions, which bring about the reality of confusion. Through the power of the primordial wisdom of self-awareness of evenly resting, they are purely liberated into the natural expanse. Through realizing the innate nature of the mind of how things truly are, confusion is **brought onto the path** of primordial wisdom. **This joyous practice of the extremely profound key points of the completion stage** is a great guiding chariot of illuminating dharma in the dark land of Tibet. It is the dharma inheritance of the **prince Lhase (Mutig Tsenpo)**. He was a prince that came from the unchanging royal father lineage of kings descended from sky gods. This prince later emanated to take birth in the Kyura family that also descended from the spontaneously present life pillar of the gods.

It says in the root treasures of the master (Nyang Ral) Nyima Özer 1124-1192:

The single deity precious king master
Will protect the place of Dri.
He will be born with the name Ratna.

Also, there are many other prophecies about him made by Padmasambhava in the profound treasures of Orgyen Lingpa, Tatsün Ngönmo, Ngari Panchen, and others. Jamyang Khyentse Wangpo wrote in his *Great Waterfall of Nectar: Commentary on the Aspiration of Mantra*:

The one who dispels all the disharmonious degeneration of both existence and peace,
The one whose dharma is like a precious wish-fulfilling jewel,
Is the dharma king Rinchen Phüntshog.

It is taught in the treasure prophecies of Padma Lingpa:

The awareness holder of India named Humkara
Will have the name Ratna in the place of Dri.

འབྲི་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་བའི་སྐོང་གསེབ་ཏུ། ལྷ་ལོན་འགྲོ་འདུལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལྡན་པའི། ལྷགས་རྗེ་ཚེན་པོའི་བྱིན་
 གྱིས་རྣམས་པའི་བུ། ཞེས་གསལ་བས། མཚན་ཐོས་པ་དང་རྣམ་ཐར་ཡིད་ལ་བྱན་པ་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཚུབ་གྱི་
 ལམ་སྣ་ཐེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་སྐལ་དང་། ཟབ་ཚོས་འདི་ཚིག་སྐལ་སྟོང་བཤམ་ཞིག་དང་། ཟ་ཚོག་
 བེད་སྟོན་ཙམ་གྱི་ཚེད་དུ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་དོན་དུ། མཚོང་ཤོག་སྐྱུག་
 པོའི་ངོས་སུ་བྱིས་མེ། ལྷ་ལྡན་བྱ་བ་སྟེང་འདི་སྟོན་མེ། བཀའ་སྲུང་ཀུན་གྱི་ཐུབ་པར་སྲུང་མེ། ས་མ་ཡེ། རྒྱ་
 རྒྱ་སོགས་རྒྱ་བཅུས་གཏུབ་པའོ། །མདོར་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་གནད་བསྐྱུས་ལས། སྤང་རྒྱང་མི་ཤེས་ཚོས་ལ་
 མི་གུས་དང་། །བག་མེད་པ་དང་ཉོན་མོང་མང་བ་བཞི། །འདི་བཞི་འཛོམས་ན་ཉེས་ལྷུང་ཆར་ལྟར་
 འབེབས། །ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་སྐོ་བཞི་བྱེས་པ་འདྲ། །བྱམ་ཤེས་བག་ཡོད་ཉིད་དང་མ་བྲལ་ན། །ཉོན་མོངས་
 རྣམས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཚེན་པོར་འགྱུར། །གཞན་ཀུན་དགོ་བར་འགྱུར་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ལམ་འབྱེད་གནད་
 ཀུན་བྱན་པའི་ལག་ཏུ་ཡོད། །བྱན་པ་མེད་ན་ལམ་འབྱེད་མི་བྱན་པས། །ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་པན་ཐོག་ཅི་ཡང་
 མེད། །ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་འདུ་ཤེས་ཅེས་ཐེན་དགོས། །ཞེས་དང་། རི་སྐད་དུ། ལྷ་བསྐོམ་སྟེང་པོ་རང་རིག་རྗེན་
 པར་བསྐྱུང་། །དམ་སྟོམ་སྟེང་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆད་མ་གསོད། །སྟོང་ལྷ་ཁ་འབྲུམས་མ་ཤོར་ལག་ལེན་ཐོབ། །ཚོས་
 གྱི་འགག་དོན་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 སྐས་པ། དེ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་དུག་ལྷ་ལམ་མཁེར་གྱི། །ཚོས་ཚུལ་མཐུན་པར་འགྲེལ་བསྐྱུས་རིམ་པ་ནི། །དོ་
 རྗེའི་ཚིག་གི་དོན་ཟབ་རྫོགས་དཀའ་ཡང་། །སྟོ་སྐྱུལ་བཀའ་ཡིས་བསྐྱུལ་བྱིར་གང་ཤེས་བཤམ། །དེ་ཡི་དགོ་བས་
 མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་ཀུན། །དངོས་དང་དངོས་མེད་སྟོས་པའི་བྱ་བ་ལས། །རབ་འདས་ཚོས་སྐྱེའི་དགོངས་པ་
 ལེགས་རྫོགས་ནས། །རྒྱལ་བའི་ཚོས་མཛོད་འཛིན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །

It also says in the same source:

In the expanse of snow of Dri
There will be a bodhisattva to tame unruly beings.
He will be blessed by the Great Compassionate One.

By merely hearing his name or remembering his life story, one will be established on the path of enlightenment. This is his **dharm inheritance**. This profound dharma is not meaningless words. This wasn't written for ordinary purposes to just acquire food and drink. This was written for the benefit of fortunate ones to practice. **It is written upon the face of the maroon agate scrolls. May this meet with the five-fold child. May all the dharma protectors protect this. Samaya Gya Gya Gya.** Thus, it is sealed with this and the rest of the ten seals.

In short, it is taught in the *Condensed Key Points of the Generation and Completion Stages*:

If one does not know what to accept and reject, not have faith in the dharma,
Is shameless, and has many afflictive emotions,
When these four things come together, they bring about downfalls like rain.
They are like four gateways to downfalls.
When one is not separate from mindfulness and carefulness,
Even afflictive emotions will become great primordial wisdom.
What other merit could be needed?
By remembering the key point of taking on the path, it is in your hand.
If you are not mindful and do not remember it,
There will be no benefit at all just because it exists.
You should embrace this recognition directly!

It also says:

The essence of the view and meditation is to sustain naked awareness.
The essence of the samayas is to not kill your own mother of cause and effect.
Do not lose yourself in blabber about the view of emptiness, but practice.
It is extremely important to know the key points of the dharma.

In that way, here is a concise commentary in harmony with the way of the dharma
On the *Completion Stage of Taking the Five Poisons onto the Path*.

It is hard to realize the profound meaning of the vajra words,
However, Lhotrül (Tendzin Nyima) asked me to explain what I knew.
By the virtue of this, may all wandering beings
Be completely freed from the webs of real and imaginary elaborations.
Having fully realized the realization of the dharmakaya,
May the cause for them to become holders of the victors' dharma treasury manifest.

ཅེས་པ་འདིའང་ཨ་རི་མི་རེ་ལ་ཏ་འབྲི་གྲང་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་བྱི་རྒྱལ་ནམས་ལ་བཤད་ཁྲིད་དགོས་པེབས་བཞིན།
 གདུལ་བྱའི་སློབ་དང་བསྟུན་ནས་བཤད་ཁུལ་བྱས་པའི་འགྲོས་ལས། ལྷོ་འགོང་སྐུལ་བསྟུན་འཛིན་ཉི་མས་རྫོགས་
 རིམ་དུག་ལྷ་ལམ་འབྲེར་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞིག་གིས་ཞེས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་མ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤར་གང་
 བཤད་པ་དེ་ལ་གསལ་ཁ་རྒྱུང་ཟད་དང་བཅས་དེད་དུས་ཀྱན་བཟང་མུགས་ཀྱི་བསྟུན་པ་དར་བའི་དུས་འདིར།
 ཤལོང་ས་མཚོག་གི་དབུས་ས་དགེ་ཀར་འབྲུག་བོན་དང་བཅས་པས་གདུལ་བྱར་སློབ་སྟུན་རྫོགས་ཆེན་གསུང་
 ཚོས་ཀྱིས་འགོ་བ་འདུལ་སྐྱབས། ཟབ་ཚོས་འདི་ལ་འགྲེལ་བ་ཞིག་གིས་ན་འགལ་བ་རང་མེད་ཚོད་སྟུམ་ནས།
 འབྲི་གྲང་ལམ་མཁུན་པའི་མཚན་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་བན་དེ་ར་རྩོམ་དད་སློབ་གང་དཔོག་རྒྱུང་ཟད་གིས་
 པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །

མཚན་ལོ།།

I was asked many times by a number of Drigung dharma centers in the foreign land of America to teach on this. In particular, Lho Bongtrül Tendzin Nyima asked me to compose a commentary on the *Completion Stage of Taking the Five Poisons onto the Path* that was written in harmony with the capacity of those to be tamed. Based on that, I wrote a commentary that expanded a bit upon the meaning of what was previously explained. In this age, when the teaching of the enlightened mind of Samantabhadra is spreading, the supreme teachers of the Sakya, Gelugpa, Kagyüpa, Bhutanese, and Bönpos are also teaching. Thus, it is also time to tame beings through the dharma words of the great perfection in accord with minds of those to be tamed. Thinking that there would be no transgression if I wrote a commentary on this profound dharma, I who am blessed with the name Drigung Lamchen, Bendha Radza (the monk Gyalpo), with a mind of faith, wrote a little of whatever came to me.

May it be virtuous!

Mangalam